

CEZA ÖZEL HUKUKU

Hâkim/Savcı Aday Adaylarımıza Mektubumuzdur

Ülkemizin kıymetli hukukçuları, iktisatçıları, işletmecileri, maliyecileri...

Kısacası bir ideal uğruna yıllarını eğitim ve sınav maratonuna adanmış değerli Hâkim Aday Adayları...

12 yıllık lise eğitimi, 4 yıllık lisans eğitimi ve çoğunuzun yüksek lisans vs. eğitimlerinden sonra sizler için son aşama olan Adli/İdari Yargı Hâkimlik Sınavları ile karşı karşıyasınız.

Yıllar yılı almış olduğunuz eğitimlerin ve bilgilerin son tahlilde sağlıklı bir şekilde sınava hazır hale getirilmesi ve eksiklerinizin tamamlanması gerekmektedir.

Bu noktada uzun yıllardır ülkemizin nitelikli Hâkim/Savcı ihtiyacının giderilmesinde Türkiye'nin en başında gelen Hâkimlik Akademisi olarak sizlere güncel, zaman kaybettirmeyecek, sınavda karşılığı olmayan bilgi yoğunluğuna sokmadan sınava hazırlanabileceğiniz konu anlatım kaynaklarını sizlere sunmaktayız.

Sizler için bu sınavların çok önemli olduğunu biliyoruz.

Psikolojik ve çevresel baskılarla mücadele ettiğinizi biliyoruz.

İdeallerinize ulaşmak için çok çaba sarf ettiğinizi biliyoruz.

Maddi ve manevi bir sorumluluk altında olduğunuzu biliyoruz.

Bizler de bu bildiklerimizi unutmadan sizlere destek olmaya devam edeceğiz.

BAŞARILI OLMANIZ TEMENNİSİYLE...

"Adalet Akademisi'ne Giden Yolda Hâkimlik Akademisi Yanınızda"

HÂKİMLİK AKADEMİSİ

YAYIN KOMİSYONU

Üsküdar/2022

BİRİNCİ KISIM: ULUSLARARASI SUÇLAR

1. BÖLÜM: SOYKIRIM VE İNSANLIĞA KARŞI SUÇLAR	5
--	---

İKİNCİ KISIM : KİŞİLERE KARŞI SUÇLAR HAYATA KARŞI SUÇLAR

1. BÖLÜM: KASTEN ÖLDÜRME	6
2. BÖLÜM: VÜCUT DOKUNULMAZLIĞINA KARŞI SUÇLAR.....	7
3. BÖLÜM: İŞKENCE VE EZİYET	7
4. BÖLÜM: KORUMA, GÖZETİM, YARDIM VEYA BİLDİRİM YÜKÜMLÜLÜĞÜ İHLALİ	8
5. BÖLÜM: ÇOCUK DÜŞÜRTME	10
6. BÖLÜM: CİNSEL DOKUNULMAZLIĞA KARŞI SUÇLAR	11
7. BÖLÜM: HÜRRİYETE KARŞI SUÇLAR	12
8. BÖLÜM: ŞEREFE KARŞI SUÇLAR	12
9. BÖLÜM: ÖZEL HAYATA VE HAYATIN GİZLİ ALANINA KARŞI SUÇLAR	13
10. BÖLÜM: MALVARLIĞINA KARŞI SUÇLAR	13

ÜÇÜNCÜ KISIM: TOPLUMA KARŞI SUÇLAR

1. BÖLÜM: GENEL TEHLİKE YARATAN SUÇLAR	6
3. BÖLÜM: KAMUNUN SAĞLIĞINA KARŞI SUÇLAR	7
4. BÖLÜM: KAMU GÜVENİNE KARŞI SUÇLAR	10
5. BÖLÜM: KAMU BARIŞINA KARŞI SUÇLAR	12
9. BÖLÜM: EKONOMİ, SANAYİ VE TİCARETE İLİŞKİN SUÇLAR	12

DÖRDÜNCÜ KISIM: MİLLETE VE DEVLETE KARŞI SUÇLAR VE SON HÜKÜMLER

1. BÖLÜM: KAMU İDARESİNİN GÜVENİRLİĞİNE VE İŞLEYİŞİNE KARŞI SUÇLAR	6
2. BÖLÜM: ADLİYEYE KARŞI SUÇLAR	7
3. BÖLÜM: DEVLETİN EGEMENLİK ALAMETLERİNE VE ORGANLARININ SAYGINLIĞINA KARŞI SUÇLAR	10
5. BÖLÜM: ANAYASAL DÜZENE VE BU DÜZENİN İŞLEYİŞİNE KARŞI SUÇLAR	12

BİRİNCİ KISIM

ULUSLARARASI SUÇLAR

BİRİNCİ BÖLÜM

SOYKIRIM VE İNSANLIĞA KARŞI SUÇLAR

ULUSLARARASI SUÇLAR

-SOYKIRIM : Zamaşıımı işleme – özel kastla işlenir-kasten öldürme ve kasten yaralamada mağdur sayısınca gerçek içtima hükmü uygulanır

-İNSANLIĞA KARŞI İŞLENEN SUÇ: Zamaşıımı işleme –özel kastla işlenir-olası kast ve taksirle işleme

-SOYKIRIM VE İNSANLIĞA KARŞI SUÇ İŞLEMEK AMACIYLA ÖRGÜT KURMA: zamaşıımı işleme – özel kastla işlenir-olası kast ve taksirle işlenemez

-GÖÇMEN KAÇAKÇILIĞI: özel kastla işlenir- anlaşmanın tamamlanmasıyla suç tamamlanır (yaranın elde edilmesi şart değil)

-İNSAN TİCARETİ: özel kastla işlenir-olası kast ve taksirle işleme

SOYKIRIM (m.76)

Bir planın icrası suretiyle, milli, etnik, ırki veya dini bir grubun tamamen veya kısmen yok edilmesi maksadıyla, bu grupların üyelerine karşı aşağıdaki fiillerden birinin işlenmesi, soykırım suçunu oluşturur:

- a) Kasten öldürme
- b) Kişilerin bedensel veya ruhsal bütünlüklerine ağır zarar verme

- c) Grubun, tamamen veya kısmen yok edilmesi sonucunu doğuracak koşullarda yaşamaya zorlanması
- d) Grup içinde doğumlara engel olmaya yönelik tedbirlerin alınması
- e) Gruba ait çocukların bir başka gruba zorla nakledilmesi
- Soykırım kapsamında işlenen kasten öldürme ve kasten yaralama suçları açısından, belirlenen mağdur sayısınınca gerçek içtima hükümleri uygulanır
 - Bu suçlardan dolayı tüzel kişiler hakkında da güvenlik tedbirine hükmolunur
 - Bu suçlardan dolayı zamanaşımı işlemez
 - Özel kastla işlenebilen bir suçtur
 - Seçimlik hareketli bir suçtur

İNSANLIĞA KARŞI SUÇLAR (m.77)

Aşağıdaki fiillerin, siyasal, felsefi, ırki veya dini saiklerle toplumun bir kesimine karşı bir plan doğrultusunda sistemli olarak işlenmesi, insanlığa karşı suç oluşturur:

- a) Kasten öldürme
- b) Kasten yaralama
- c) İşkence, eziyet veya köleleştirme
- d) Kişi hürriyetinden yoksun kılma
- e) Bilimsel deneylere tabi kılma
- f) Cinsel saldırıda bulunma, çocukların cinsel istismarı
- g) Zorla hamile bırakma
- h) Zorla fuhşa sevk etme
- Kasten öldürme ve kasten yaralama suçları açısından, belirlenen mağdur sayısınınca gerçek içtima hükümleri uygulanır
 - Bu suçlardan dolayı tüzel kişiler hakkında da güvenlik tedbirine hükmolunur
 - Bu suçlardan dolayı zamanaşımı işlemez
 - Bu eylemler bir grubun grup olarak yok edilmesi amacıyla işlenirse bu suç değil soykırım suçu oluşur
 - Özel kastla işlenebilir, taksirle ve olası kastla işlenemez
 - Seçimlik hareketli suçtur

SOYKIRIM VE İNSANLIĞA KARŞI SUÇ İŞLEMEK AMACIYLA ÖRGÜT KURMA (m.78)

Yukarıdaki maddelerde yazılı suçları işlemek maksadıyla örgüt kuran veya yöneten kişi bu suçun cezasıyla cezalandırılır.

- Bu suçlardan dolayı tüzel kişiler hakkında da güvenlik tedbirine hükmolunur
- Bu suçlardan dolayı zamanaşımı işlemez

GÖÇMEN KAÇAKÇILIĞI (m.79)

Doğrudan doğruya veya dolaylı olarak maddi menfaat elde etmek maksadıyla, yasal olmayan yollardan;

- a) Bir yabancıyı ülkeye sokan veya ülkede kalmasına imkan sağlayan,
- b) Türk vatandaşı veya yabancının yurt dışına çıkmasına imkan sağlayan kişi bu suçun cezası ile cezalandırılır.

Suç, teşebbüs aşamasında kalmış olsa dahi, tamamlanmış gibi cezaya hükmolunur.

CEZAYI AĞIRLAŞTIRAN NEDEN

- a) Suçun mağdurların hayatı bakımından bir tehlike oluşturması
- b) Suçun mağdurların onur kırıcı bir muameleye maruz bırakılarak işlenmesi
- c) Suçun birden fazla kişi tarafından birlikte işlenmesi
- d) Suçun bir örgütün faaliyeti çerçevesinde işlenmesi
 - Kalkışma suçudur
 - Seçimlik hareketli suçtur
 - Özel kastla işlenebilir dolayısıyla olası kast ya da taksirle işlenemez
 - Menfaatin elde edilmesi suçun oluşması şart değildir
 - Bu suçun bir tüzel kişinin faaliyeti çerçevesinde işlenmesi halinde, tüzel kişi hakkında bunlara özgü güvenlik tedbirlerine hükmolunur.

İNSAN TİCARETİ (m.80)

Zorla çalıştırmak, hizmet ettirmek, fuhuş yaptırmak veya esarete tâbi kılmak ya da

vücut organlarının verilmesini sağlamak maksadıyla tehdit, baskı, cebir veya şiddet uygulamak, nüfuzu kötüye kullanmak, kandırmak veya kişiler üzerindeki denetim olanaklarından veya çaresizliklerinden yararlanarak rızalarını elde etmek suretiyle

kişileri ülkeye sokan, ülke dışına çıkaran, tedarik eden, kaçıran, bir yerden başka bir yere götüren veya sevk eden ya da barındıran kimsenin işlediği suçtur.

- Yukarıda belirtilen amaçlarla girişilen ve suçu oluşturan fiiller var olduğu takdirde, mağdurun rızası geçersizdir.
- Onsekiz yaşını doldurmamış olanların yukarıda belirtilen maksatlarla tedarik edilmeleri, kaçırılmaları, bir yerden diğer bir yere götürülmeleri veya sevk edilmeleri veya barındırılmaları hallerinde suça ait araç fiillerden (cebir, şiddet, tehdit) hiçbirine başvurulmuş olmasa da suç oluşmuştur
- Bu suçlardan dolayı tüzel kişiler hakkında da güvenlik tedbirine hükmolunur.
- Seçimlik hareketli suçtur
- Özel kastla işlenebilir
- İnsan ticareti suçunda işlenen cebir, tehdit, şiddet fiillerinin işlenmesi durumunda ayrıca bunlardan dolayı cezaya hükmedilmez dolayısıyla bileşik suç hükümleri uygulanır

KİŞİLERE KARŞI İŞLENEN SUÇLAR

Hayata karşı işlenen suç	Vücut dokunulmazlığına karşı işlenen suç	Cinsel dokunulmazlığa karşı işlenen suç	Hürriyete karşı işlenen suçlar
Kasten öldürme	Kasten yaralama	Cinsel saldırı	Tehdit
İntihara yönlendirme	Neticesi sebebiyle ağırlamış yaralama	Cinsel istismar	Şantaj
K.öldürmenin ihmali davranışla işlenmesi	Kasten yaralamanın taksirle işlenmesi	Reşit olmayanla cinsel ilişki	Cebir
K.öldürmenin nitelikli hali	Taksirle yaralama	Cinsel taciz	Kişiye hürriyetinden yoksun bırakma
Taksirle öldürme	İnsan üzerinde deney		Eğitim ve öğretim hakkının engellenmesi
	Organ ve doku ticareti		Kamu hizmetlerinden yararlanma hakkının engellenmesi
			İnanç, düşünce ve kanaat hürriyetinin kullanılmasını engelleme
			Konut dokunulmazlığının ihlali
			Dilekçe hakkının kullanılmasının engellenmesi
			Nefret ve ayrımcılık
			Kişilerin huzur ve sükununu bozma
			Haberleşmenin engellenmesi
			Haksız arama
			İş ve çalışma hürriyetinin ihlali
			Sendikal hakların kullanılmasının engellenmesi
			Siyasi hakların kullanılmasının engellenmesi

MALVARLIĞINA KARŞI İŞLENEN SUÇLAR	Özel hayata ve hayatın gizli alanına karşı suçlar
Hırsızlık	Hayatın gizliliğini ihlal
Yağma	Kişiler arasındaki konuşmaların dinlenmesi ve kaydedilmesi
Mala zarar verme	Özel hayatın gizliliğini ihlal
İbadethanelere ve mezarlıklara zarar verme	Kişisel verilen kaydedilmesi
Hakkı olmayan yere tecavüz	Verileri hukuka aykırı olarak verme veya ele geçirme
Güveni kötüye kullanma	Verileri yok etmeme
Bedelsiz senedi kullanma	
Dolandırıcılık	
Kayıbolmuş veya hata sonucu ele geçmiş eşya üzerinde tasarruf	
Hileli iflas	
Suç eşyasının satın alınması veya kabul edilmesi	
Bilgi vermeme	
Taksirli iflas	
Karşılıksız yararlanma	
Şirketler veya kooperatifler hakkında yanlış bilgi	

İKİNCİ KISIM

KİŞİLERE KARŞI SUÇLAR

HAYATA KARŞI SUÇLAR

KASTEN ÖLDÜRME

Madde 81- (1) Bir insanı kasten öldüren kişi, müebbet hapis cezası ile cezalandırılır. Bir başkasının hayatına kasten son verilmesidir. Kasten öldürme suçunun temel şekli TCK md. 81’de, nitelikli hali ise TCK md.82’de düzenlenmiş ve bu suçun hukuki konusu kişilerin yaşam hakkıdır. Kasten öldürme suçu, sağ doğan ve hayatta olan her insana karşı işlenebilen serbest hareketli bir suçtur. Kasten öldürme suçunun cezaı hafifleten nedeni bulunmamaktadır ancak cezaı ağırlaştıran nitelikli halleri kanunda yer almaktadır.

NİTELİKLİ HALLER (m. 82)

KASTEN ÖLDÜRME SUÇUNUN;

- a) Tasarlayarak,
- b) Canavarca hisle veya eziyet çektirerek, (Canavarca his, bir insan ölümünden zevk alınmasıdır. Mağdurun, ölümlen acı çekmesinden dolayı failin zevk alması ve fiili de buna göre icra etmesidir. Eziyet çektirmek ise, mağdurun acı ve ızdırap duyması, acı çektirilerek mağdurun hayatına son verilmesidir
- c) Yangın, su baskını, tahrip, batırma veya bombalama ya da nükleer, biyolojik veya kimyasal silah kullanmak suretiyle,
- d) Üstsoy veya altsoydan birine ya da eş veya boşanmış olduğu eşe veya kardeşe karşı,
- e) Çocuğa ya da beden veya ruh bakımından kendisini savunamayacak durumda bulunan kişiye karşı,
- f) Gebe olduğu bilinen kadına karşı, Failin bu suç nedeniyle cezalandırılabilmesi için mağdurun gebe olduğunu bilmesi gerekir. Fail, mağdurun gebe olduğunu bilmiyorsa bu fıkra hükümleriyle değil, insan öldürmenin temel şekliyle cezalandırılır.
- g) Kişinin yerine getirdiği kamu görevi nedeniyle,
- h) Bir suçu gizlemek, delillerini ortadan kaldırmak veya işlenmesini kolaylaştırmak ya da yakalanmamak amacıyla,
- i) Bir suçu işleyememekten dolayı duyduğu infialle, Bu durumda fail, kasten işlemek istediği bir suç işleyemediği için öfke ve hiddet içinde bir kimseyi öldürmektedir. İşlenmek istenen ilk suç ile adam öldürme suçu arasında nedensellik bağlantısı vardır. Fail ilk suçu işleyememekten dolayı öfkelenmektedir.
- j) Kan gütme saikiyle, (Fail önceden bir yakınının öldürülmesine cevap olarak öldüren kişi veya kişinin yakınlarından birini öldürmesidir. Fail, kan gütme saikiyle, görev bilinciyle hareket ederek suçu işlemektedir. Fail duyduğu her türlü acı, kızgınlık ve öfkeden arınarak geleneklerin etkisiyle kabullendiği görevi yerine getirme istek ve bilinciyle harekete etmelidir

k) Töre saikiyle, Fail suçun bu halini işlerken mağdurun töreye aykırı hareket ettiği ve töre kuralı gereği mağdurun hayatına son verilmesi gerektiği düşüncesiyle hareket etmektedir. Bu nedenle töre saikiyle kasten adam öldürme suçunda TCK md. 29'da düzenlenen haksız tahrik hükümleri uygulanmaz. Töre saikiyle işlenen bu suçta, bireysel bir karardan ziyade aile, aşiret, gibi geniş bir insan kitlesinin etkisi mevcuttur.

İşlenmesi halinde, kişi ağırlaştırılmış müebbet hapis cezası ile cezalandırılır.

KASTEN ÖLDÜRME SUÇUNUN İHMALİ DAVRANIŞLA İŞLENMESİ

(m.83)

Kişinin yükümlü olduğu belli bir icrai davranışı gerçekleştirmemesi dolayısıyla meydana gelen ölüm neticesinden sorumlu tutulabilmesi için, bu neticenin oluşumuna sebebiyet veren yükümlülük ihmalinin icrai davranışa eşdeğer olması gerekir.

İhmali ve icrai davranışın eşdeğer kabul edilebilmesi için, kişinin;

a) Belli bir icrai davranışta bulunmak hususunda kanuni düzenlemelerden veya sözleşmeden kaynaklanan bir yükümlülüğünün bulunması,

b) Önceden gerçekleştirdiği davranışın başkalarının hayatı ile ilgili olarak tehlikeli bir durum oluşturması gerekir.

Failin cezasından indirim yapılabileceği gibi cezada indirim de yapılmayabilir.

İNTİHARA YÖNLENDİRME (m. 84)

- Başkasını intihara azmettiren, teşvik eden, başkasının intihar kararını kuvvetlendiren ya da başkasının intiharına herhangi bir şekilde yardım eden kişi, bu suçun cezası ile cezalandırılır.
- İntiharın gerçekleşmesi durumunda, kişi dört yıldan on yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.
- Başkalarını intihara alenen teşvik eden kişi, üç yıldan sekiz yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.
- İşlediği fiilin anlam ve sonuçlarını algılama yeteneği gelişmemiş olan veya ortadan kaldırılan kişileri intihara sevk edenlerle cebir veya tehdit kullanmak suretiyle kişileri intihara mecbur edenler, kasten öldürme suçundan sorumlu tutulurlar. (DİKKAT)
- Kasten işlenebilen bir suçtur
- Seçimlik hareketli bir suçtur
- İntihara yönlendirme suçu, neticesi harekete bitişik ani suçlardan olduğundan suça teşebbüs mümkün değildir. Suçun tamamlanması için intihara yönlendirme suçunun mağduru olarak kabul edilen intihar eden kişinin yaşamını yitirmesi veya başkaca bir neticenin gerçekleşmesi şart değildir

TAKSİRLE ÖLDÜRME (m.85)

Taksirle bir insanın ölümüne neden olan kişi, iki yıldan altı yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.

Fiil, birden fazla insanın ölümüne ya da bir veya birden fazla kişinin ölümü ile birlikte bir veya birden fazla kişinin yaralanmasına neden olmuş ise, ceza artırılır.

Bu suça teşebbüs ve iştirak hükümleri uygulanmaz.

İKİNCİ BÖLÜM

VÜCUT DOKUNULMAZLIĞINA KARŞI SUÇLAR

KASTEN YARALAMA

Madde 86- (1) Kasten başkasının vücuduna acı veren veya sağlığının ya da algılama yeteneğinin bozulmasına neden olan kişi, bu suçun cezası ile cezalandırılır.

CEZAYI HAFİFLETEN NEDEN (86/2):

Kasten yaralama fiilinin kişi üzerindeki etkisinin basit bir tıbbî müdahaleyle giderilebilecek ölçüde hafif olması hâlinde, mağdurun şikâyeti üzerine, dört aydan bir yıla kadar hapis veya adlî para cezasına hükmolunur. Örneğin, bir kimseye tokat atmak, bir kimseye yumruk atarak küçük bir kanama meydana gelmesine sebep olmak ya da vücudunun herhangi bir yerini basitçe çizmek, vurmak suretiyle morartmak gibi fiiller basit tıbbi müdahale (BTM) ile giderilebilecek yaralamalardır

CEZAYI AĞIRLAŞTIRAN NEDEN (86/3):

Kasten yaralama suçunun;

- a) Üstsoya, altsoya, eşe, boşanmış olduğu eşe veya kardeşe karşı,
- b) Beden veya ruh bakımından kendisini savunamayacak durumda bulunan kişiye karşı,
- c) Kişinin yerine getirdiği kamu görevi nedeniyle,
- d) Kamu görevlisinin sahip bulunduğu nüfuz kötüye kullanılmak suretiyle,
- e) Silahla,
- f) Canavarca hisle, İşlenmesi halinde, şikâyet aranmaksızın, verilecek ceza yarı oranında, (f) bendi bakımından ise bir kat artırılır.

NETİCESİ SEBEBİYLE AĞIRLAŞMIŞ YARALAMA (m.87)

(m 87/1) Kasten yaralama fiili, mağdurun;

- a) Duyularından veya organlarından birinin işlevinin sürekli zayıflamasına,
- b) Konuşmasında sürekli zorluğa,
- c) Yüzünde sabit ize,
- d) Yaşamını tehlikeye sokan bir duruma,
- e) Gebe bir kadına karşı işlenip de çocuğunun vaktinden önce doğmasına,

Neden olmuşsa, yukarıdaki maddeye göre belirlenen ceza, bir kat artırılır.

(m 87/2) Kasten yaralama fiili, mağdurun;

- a) İyileşmesi olanağı bulunmayan bir hastalığa veya bitkisel hayata girmesine,
- b) Duyularından veya organlarından birinin işlevinin yitirilmesine,
- c) Konuşma ya da çocuk yapma yeteneklerinin kaybolmasına,
- d) Yüzünün sürekli değişikliğine,

e) Gebe bir kadına karşı işlenip de çocuğunun düşmesine,

Neden olmuşsa, yukarıdaki maddeye göre belirlenen ceza, iki kat artırılır.

(m 87/3) Kasten yaralamanın vücutta kemik kırılmasına veya çıkığına neden olması

(m 87/4) Kasten yaralama sonucunda ölüm meydana gelmişse

KASTEN YARALAMANIN İHMALİ DAVRANIŞLA İŞLENMESİ (m. 88)

Kasten yaralamanın ihmali davranışla işlenmesi halinde, verilecek ceza üçte ikisine kadar indirilebilir. Bu hükmün uygulanmasında kasten öldürmenin ihmali davranışla işlenmesine ilişkin koşullar göz önünde bulundurulur.

TAKSİRLE YARALAMA (m. 89)

(m 89/1) Taksirle başkasının vücuduna acı veren veya sağlığının ya da algılama yeteneğinin bozulmasına neden olan kişi, bu suçun cezası ile cezalandırılır.

(m 89/2) Taksirle yaralama fiili, mağdurun;

a) Duyularından veya organlarından birinin işlevinin sürekli zayıflamasına,

b) Vücudunda kemik kırılmasına,

c) Konuşmasında sürekli zorluğa,

d) Yüzünde sabit ize,

e) Yaşamını tehlikeye sokan bir duruma,

f) Gebe bir kadının çocuğunun vaktinden önce doğmasına,

Neden olmuşsa, birinci fıkraya göre belirlenen ceza, yarısı oranında artırılır.

(m 89/3) Taksirle yaralama fiili, mağdurun;

a) İyileşmesi olanağı bulunmayan bir hastalığa veya bitkisel hayata girmesine,

b) Duyularından veya organlarından birinin işlevinin yitirilmesine,

c) Konuşma ya da çocuk yapma yeteneklerinin kaybolmasına,

d) Yüzünün sürekli değişikliğine,

e) Gebe bir kadının çocuğunun düşmesine,

Neden olmuşsa, birinci fıkraya göre belirlenen ceza, bir kat artırılır.

(m 89/4) Fiilin birden fazla kişinin yaralanmasına neden olması halinde, ceza artırılır

(m 89/5) Taksirle yaralama suçunun soruşturulması ve kovuşturulması şikâyeteye bağlıdır. Ancak, birinci fıkra kapsamına giren yaralama hariç, suçun bilinçli taksirle işlenmesi halinde şikâyet aranmaz.

ORGAN VE DOKU TİCARETİ (m 91)

Hukuken geçerli rızaya dayalı olmaksızın

- Kişiden organ veya doku alan
- Hukuka aykırı olarak, ölüden organ veya doku alan
- Organ veya doku satın alan, satan, satılmasına aracılık eden
- Hukuka aykırı yollarla elde edilmiş olan organ veya dokuyu saklayan, nakleden veya aşıl原因

- Belli bir çıkar karşılığında organ veya doku teminine yönelik olarak ilan veya reklam veren veya yayınlayan kişi bu suç kapsamında cezalandırılır.

ZORUNLULUK HALİ (m 92/1)

Organ veya dokularını satan kişinin içinde bulunduğu sosyal ve ekonomik koşullar göz önünde bulundurularak, hakkında verilecek cezada indirim yapılabileceği gibi, ceza vermekten de vazgeçilebilir.

ETKİN PİŞMANLIK (m 93)

Organ veya dokularını satan kişi, resmi makamlar tarafından haber alınmadan önce durumu merciine haber vererek suçluların yakalanmalarını kolaylaştırırsa, hakkında cezaya hükmolunmaz.

Bu suç haber alındıktan sonra, organ veya dokularını satan kişi, gönüllü olarak, suçun meydana çıkmasına ve diğer suçluların yakalanmasına hizmet ve yardım ederse ceza indirilir

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

İŞKENCE VE EZİYET

İŞKENCE (m 94)

İşkence suçu ile korunan asıl hukuki yarar insan onurudur. Bu nedenle, suçun oluşup oluşmadığı değerlendirilirken failin icra ettiği davranışların insan onuruyla bağdaşp bağdaşmadığı temel ilke olarak gözetilmelidir. İşkence suçu, serbest hareketlerle işlenebilen bir suçtur

Madde (94/1) Bir kişiye karşı insan onuruyla bağdaşmayan ve bedensel veya ruhsal yönden acı çekmesine, algılama veya irade yeteneğinin etkilenmesine, aşağılanması yol açacak davranışları gerçekleştiren kamu görevlisinin işlediği suçtur.

CEZAYI AĞIRLAŞTIRAN NEDENLER:

- Çocuğa, beden veya ruh bakımından kendisini savunamayacak durumda bulunan kişiye ya da gebe kadına karşı,
- Avukata veya diğer kamu görevlisine karşı görevi dolayısıyla, işlenmesi
- Fiilin cinsel yönden taciz şeklinde gerçekleşmesi halinde
- Bu suçun işlenişine iştirak eden diğer kişiler de kamu görevlisi gibi cezalandırılır
- Bu suçun ihmali davranışla işlenmesi halinde, verilecek cezada bu nedenle indirim yapılmaz
- Bu suçtan dolayı zamanaşımı işlemez.

NETİCESİ SEBEBİYLE AĞIRLAŞMIŞ İŞKENCE

(m 95/1) İşkence fiilleri, mağdurun;

- a) Duyularından veya organlarından birinin işlevinin sürekli zayıflamasına,
- b) Konuşmasında sürekli zorluğa,
- c) Yüzünde sabit ize,

- d) Yaşamını tehlikeye sokan bir duruma,
- e) Gebe bir kadına karşı işlenip de çocuğunun vaktinden önce doğmasına,

(m 95/2) İşkence fiilleri, mağdurun;

- a) İyileşmesi olanağı bulunmayan bir hastalığa veya bitkisel hayata girmesine,
- b) Duyularından veya organlarından birinin işlevinin yitirilmesine,
- c) Konuşma ya da çocuk yapma yeteneklerinin kaybolmasına,
- d) Yüzünün sürekli değişikliğine,
- e) Gebe bir kadına karşı işlenip de çocuğunun düşmesine,

(m 95/3) İşkence fiillerinin vücutta kemik kırılmasına neden olması

(m 95/4) İşkence sonucunda ölüm meydana gelmişse, ağırlaştırılmış müebbet hapis cezasına hükmolunur.

EZİYET

(m 96/1) Bir kimsenin eziyet çekmesine yol açacak davranışları gerçekleştiren kişi hakkında iki yıldan beş yıla kadar hapis cezasına hükmolunur. Kesintisiz ve herkes tarafından işlenebilen suçtur.

CEZAYI AĞIRLAŞTIRAN NEDENLER (m 96/2) :

- a) Çocuğa, beden veya ruh bakımından kendisini savunamayacak durumda bulunan kişiye ya da gebe kadına karşı,
- b) Üstsoy veya altsoy, babalık veya analığa ya da eşe veya boşanmış olduğu eşe karşı, işlenmesi halinde ceza artırılır

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

KORUMA, GÖZETİM, YARDIM VEYA BİLDİRİM YÜKÜMLÜLÜĞÜNÜN İHLALİ

TERK

(m 97/1) Yaşı veya hastalığı dolayısıyla kendini idare edemeyecek durumda olan ve bu nedenle koruma ve gözetim yükümlülüğü altında bulunan bir kimseyi kendi haline terk eden kişi, bu suçun cezasıyla cezalandırılır.

NETİCESİ SEBEBİYLE AĞIRLAŞMIŞ TERK (m 97/2)

Terk dolayısıyla mağdur bir hastalığa yakalanmış, yaralanmış veya ölmüşse, neticesi sebebiyle ağırlaştırılmış suç hükümlerine göre cezaya hükmolunur.

YARDIM VEYA BİLDİRİM YÜKÜMLÜLÜĞÜNÜN YERİNE GETİRİLMEMESİ

(m 98/1) Yaşı, hastalığı veya yaralanması dolayısıyla ya da başka herhangi bir nedenle kendini idare edemeyecek durumda olan kimseye hal ve koşulların elverdiği ölçüde yardım etmeyen ya da durumu derhal ilgili makamlara bildirmeyen kişi, bu suçun cezasıyla cezalandırılır

CEZAYI AĞIRLAŞTIRAN NEDEN (98/2)

Yardım veya bildirim yükümlülüğünün yerine getirilmemesi dolayısıyla kişinin ölmesi durumunda, ceza artırılır

BEŞİNCİ BÖLÜM**ÇOCUK DÜŞÜRTME Madde 99**

- Rızası olmaksızın bir kadının çocuğunu düşürten kişi bu suçu işlemiştir
- Tıbbi zorunluluk bulunmadığı halde, rızaya dayalı olsa bile, gebelik süresi on haftadan fazla olan bir kadının çocuğunu düşürten kişi bu suçu işlemiştir. Bu durumda, çocuğunun düşürtülmesine rıza gösteren kadın da bu suçu işlemiştir
- Rızaya dayalı olsa bile, gebelik süresi on haftayı doldurmamış olan bir kadının çocuğunun yetkili olmayan bir kişi tarafından düşürtülmesi halinde de bu suç işlenmiştir
- Kadının mağduru olduğu bir suç sonucu gebe kalması halinde, süresi yirmi haftadan fazla olmamak ve kadının rızası olmak koşuluyla, gebeliği sona erdirene ceza verilmez. Ancak, bunun için gebeliğin uzman hekimler tarafından hastane ortamında sona erdirilmesi gerekir.

Çocuk düşürme

Madde 100- (1) Gebelik süresi on haftadan fazla olan kadının çocuğunu isteyerek düşürmesi halinde, bir yıla kadar hapis veya adli para cezasına hükmolunur.

Kısırlaştırma

Madde 101- (1) Bir erkek veya kadını rızası olmaksızın kısırlaştıran kimse, üç yıldan altı yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır. Fiil, kısırlaştırma işlemi yapma yetkisi olmayan bir kimse tarafından yapılırsa, ceza üçte bir oranında artırılır.

ALTINCI BÖLÜM**CİNSEL DOKUNULMAZLIĞI KARŞI SUÇLAR****CİNSEL SALDIRI (m. 102)**

Cinsel saldırı suçu, cinsel arzuları tatmin amacıyla bir kimsenin vücut dokunulmazlığının ihlal edilerek bedenine fiziksel temasta bulunulması ile oluşur. Cinsel davranışlarla bir kimsenin vücut dokunulmazlığını ihlâl eden kişi mağdurun şikayeti üzerine bu suçun cezasıyla cezalandırılır. Basit cinsel saldırı suçu, mağdurun bedenine cinsel ilişki düzeyine varmayan seviyede fiziksel temasta bulunmadır.

Cezayı hafifleten neden:

Cinsel davranışın sarkıntılık düzeyinde kalması hâlinde fail daha az bir cezayla cezalandırılır. Suçun bu halinin soruşturması ve kovuşturması şikayete bağlıdır. Basit cinsel saldırı suçunun en hafif şekli bu suçun sarkıntılık halinde kalmasıdır. Örneğin, rızası dışında bir kimseyi öpmek, dokunmak, ellemek gibi davranışlar sarkıntılık nedeniyle basit cinsel saldırı suçu olarak kabul edilir. Cinsel ilişki seviyesine varmayan davranışlar belli bir yoğunluk ve süreklilik arz ettiğinde basit cinsel saldırı suçunun sarkıntılık düzeyini aşan şekli meydana gelir.

Cezayı ağırlaştıran neden (m. 102/2):

(2) Fiilin vücuda organ veya sair bir cisim sokulması suretiyle gerçekleştirilmesi durumunda ceza artırılır ancak bu fiilin eşe karşı işlenmesi hâlinde, soruşturma ve kovuşturmanın yapılması mağdurun şikâyetine bağlıdır.

Cezayı ağırlaştıran nedenler (m. 102/3):

- Beden veya ruh bakımından kendisini savunamayacak durumda bulunan kişiye karşı
- Kamu görevinin, vesayet veya hizmet ilişkisinin sağladığı nüfuz kötüye kullanılmak suretiyle
- Üçüncü derece dâhil kan veya kayın hısımlığı ilişkisi içinde bulunan bir kişiye karşı ya da üvey baba, üvey ana, üvey kardeş, evlat edinen veya evlatlık tarafından
- Silahla veya birden fazla kişi tarafından birlikte
- İnsanların toplu olarak bir arada yaşama zorunluluğunda bulunduğu ortamların sağladığı kolaylıktan faydalanmak suretiyle, işlenmesi hâlinde verilen cezalar yarı oranında artırılır

İçtima (102/4)

Cinsel saldırı için başvurulmuş cebir ve şiddetin kasten yaralama suçunun ağır neticelerine neden olması hâlinde, ayrıca kasten yaralama suçuna ilişkin hükümler uygulanır.

Neticesi sebebiyle ağırlaşmış cinsel saldırı(m.102/5)

Suç sonucu mağdurun bitkisel hayata girmesi veya ölümü hâlinde, ağırlaştırılmış müebbet hapis cezasına hükümlenir.

ÇOCUKLARIN CİNSEL İSTİSMARI (m. 103)

Çocuğu cinsel yönden istismar eden kişi bu suçun cezası ile cezalandırılır. Basit cinsel istismar suçu, çocuğun cinsel istismarı suçunun temel hali olup çocuğun vücudu üzerinde gerçekleştirilen, cinsel arzularını tatmin amacına yönelik ancak cinsel ilişki düzeyine varmayan cinsel davranışlar ile oluşur. Basit cinsel istismar suçunun oluşması için, gerçekleştirilen hareketlerin şehvi nitelikte bulunmaları yeterlidir; failin şehvi arzularının fiilen tatmin edilmiş olması şart değildir. Suçun bu şeklinin soruşturması ve kovuşturması resen yapılır.

Cezayı hafifleten neden:

Cinsel istismarın sarkıntılık düzeyinde kalması hâlinde ceza indirilir. Soruşturma ve kovuşturma resen yapılır. Sarkıntılık, basit cinsel istismar suçunun daha az ceza gerektiren en hafif şekli olarak kabul edilir. Sarkıntılık şeklinde çocuğun cinsel istismarı suçunda da diğer cinsel istismar suçlarında olduğu gibi çocuğun bedenine fiziksel bir temasta bulunulması gerekir. Sarkıntılık düzeyinde kalmış suçun failinin çocuk olması hâlinde soruşturma ve kovuşturma yapılması mağdurun, velisinin veya vasisinin şikâyetine bağlıdır

Cinsel istismar deyiminden;

- a) On beş yaşını tamamlamamış veya tamamlamış olmakla birlikte fiilin hukuki anlam ve sonuçlarını algılama yeteneği gelişmemiş olan çocuklara karşı gerçekleştirilen her türlü cinsel davranış,
- b) Diğer çocuklara karşı sadece cebir, tehdit, hile veya iradeyi etkileyen başka bir nedene dayalı olarak gerçekleştirilen cinsel davranışlar anlaşılır

Cezayı ağırlaştıran neden: (m 103/2)

Cinsel istismarın vücuda organ veya sair bir cisim sokulması suretiyle gerçekleştirilmesi durumunda ceza artırılır.

Cezayı ağırlaştıran neden: (m 103/3)

- Birden fazla kişi tarafından birlikte
- İnsanların toplu olarak bir arada yaşama zorunluluğunda bulunduğu ortamların sağladığı kolaylıktan faydalanmak suretiyle,
- Üçüncü derece dâhil kan veya kayın hısımlığı ilişkisi içinde bulunan bir kişiye karşı ya da üvey baba, üvey ana, üvey kardeş veya evlat edinen tarafından,
- Vasi, eğitici, öğretici, bakıcı, koruyucu aile veya sağlık hizmeti veren ya da koruma, bakım veya gözetim yükümlülüğü bulunan kişiler tarafından,
- Kamu görevinin veya hizmet ilişkisinin sağladığı nüfuz kötüye kullanılmak suretiyle, işlenmesi hâlinde, yukarıdaki fıkralara göre verilecek ceza yarı oranında artırılır.

(m. 103/4) yukarıdaki fıkranın

(a) bendindeki çocuklara karşı cebir veya tehditle

(b) bendindeki çocuklara karşı silah kullanmak suretiyle gerçekleştirilmesi hâlinde ceza artırılır

İçtima (m. 103/5): Cinsel istismar için başvuru cebir ve şiddetin kasten yaralama suçunun ağır neticelerine neden olması hâlinde, ayrıca kasten yaralama suçuna ilişkin hükümler uygulanır.

Neticesi sebebiyle ağırlaştırılmış cinsel istismar (m. 103/6) Suç sonucu mağdurun bitkisel hayata girmesi veya ölmü hâlinde, ağırlaştırılmış müebbet hapis cezasına hükmolunur.

REŞİT OLMAYANLA CİNSEL İLİŞKİ (m. 104)

Cebir, tehdit ve hile olmaksızın, onbeş yaşını bitirmiş olan çocukla cinsel ilişkide bulunan kişi, şikâyet üzerine bu suçun cezası ile cezalandırılır. Reşit olmayanla cinsel ilişki suçunun en önemli unsuru mağdurun geçerli rızasının varlığıdır. Mağdurun cinsel ilişkiye girme konusunda özgür iradesi yoksa, yani failin hile, tehdit ve cebir uygulamasından etkilenerek cinsel ilişkiye girmişse reşit olmayanla cinsel ilişki suçu değil, cezası daha ağır bir suç olan çocuğun cinsel istismarı suçu vücut bulur.

Cezayı ağırlaştıran nedenler

- Suçun mağdur ile arasında evlenme yasağı bulunan kişi tarafından işlenmesi hâlinde, şikâyet aranmaksızın, ceza artırılır. (m 104/2)
- Suçun, evlat edineceği çocuğun evlat edinme öncesi bakımını üstlenen veya koruyucu aile ilişkisi çerçevesinde koruma, bakım ve gözetim yükümlülüğü bulunan kişi tarafından işlenmesi hâlinde, şikâyet aranmaksızın ceza artırılır. (m 104/3)

CİNSEL TACİZ (m. 105)

Cinsel taciz suçu, cinsel arzu ve isteklerini tatmin etmek üzere bir kişinin başka bir kişiyi bedenine fiziksel herhangi bir temasta bulunmadan rahatsız etmesidir. Cinsel amaçla işlenen fiilin cinsel saldırı suçunu değil de cinsel tacizi oluşturması için, failin mağdurun bedenine sürünme, dokunma veya başkaca herhangi bir şekilde temas etmemesi gerekir.

Bu suçun oluşması için failin bir kimseyi cinsel amaçlı olarak taciz etmesi gerekir.

Suçun çocuğa karşı işlenmesi durumunda ceza artırılır.

Cezayı ağırlaştıran nedenler: (m 105/2)

- Kamu görevinin veya hizmet ilişkisinin ya da aile içi ilişkisinin sağladığı kolaylıktan faydalanmak suretiyle,
- Vasi, eğitici, öğretici, bakıcı, koruyucu aile veya sağlık hizmeti veren ya da koruma, bakım veya gözetim yükümlülüğü bulunan kişiler tarafından,
- Aynı işyerinde çalışmanın sağladığı kolaylıktan faydalanmak suretiyle,
- Posta veya elektronik haberleşme araçlarının sağladığı kolaylıktan faydalanmak suretiyle,
- Teşhir suretiyle, işlenmesi hâlinde ceza ½ oranında artırılır
- Bu fiil nedeniyle mağdur; işi bırakmak, okuldan veya ailesinden ayrılmak zorunda kalmış ise verilecek ceza bir yıldan az olamaz.

YEDİNCİ BÖLÜM

HÜRRİYETE KARŞI SUÇLAR

TEHDİT (m. 106)

Tehdit suçu, meydana gelmesi failin iradesine bağlı olan bir kötülüğün, belli bir kişiye karşı gelecekte gerçekleşecekmiş gibi gösterilmesidir. Tehdit, haksız bir zarara veya kötülüğe uğratılacağına bir kimseye bildirilmesiyle oluşur. Tehdit suçunun meydana gelmesine neden olan bu bildirim, söz ile yapılabileceği gibi davranış yoluyla da yapılabilir.

Tehdit suçu, ancak gerçek kişiler aleyhine işlenebilir. Mağduru korkutmak amacıyla işlenen bir suç olduğundan dolay tehdit teşkil eden söz ve davranışın somut bir zarar meydana getirip getirmediğinin önemi yoktur.

Tehdit, mağdurun karar verme ve özgür hareket etme özgürlüğünü engelleyecek, mağdurun iç huzurunu bozacak ve onu endişeye sevkedecek nitelikte olmalı. Fiil, endişe yaratmaya elverişli değilse tehdit suçu meydana gelmez.

sair kötülük” kavramı, kişiye bir kötülük edileceğini ancak söz konusu kötülüğün hayata, vücut dokunulmazlığına, cinsel dokunulmazlığa yahut malvarlığına karşı meydana gelmeyeceği durumlarda söz konusu olacaktır.

(M 106/1) Bir başkasını, kendisinin veya yakınının hayatına, vücut veya cinsel dokunulmazlığına yönelik bir saldırı gerçekleştireceğinden bahisle tehdit eden kişi bu suçun cezasıyla cezalandırılır. Malvarlığı itibarıyla büyük bir zarara uğratacağından veya sair bir kötülük edeceğinden bahisle tehditte ise, mağdurun şikayeti üzerine soruşturma ve kovuşturma yapılır. Sair kötülük kavramı şöyle ifade edilebilir; kişiye bir kötülük edileceğini ancak söz konusu kötülüğün hayata, vücut dokunulmazlığına, cinsel dokunulmazlığa yahut malvarlığına karşı meydana gelmeyeceği durumlarda söz konusu olacaktır.

Cezayı ağırlaştıran nedenler (106/2)

- Silahla,
- Kişinin kendisini tanınmayacak bir hale koyması suretiyle, imzasız mektupla veya özel işaretlerle,
- Birden fazla kişi tarafından birlikte,
- Var olan veya var sayılan suç örgütlerinin oluşturdukları korkutucu güçten yararlanılarak işlenirse ceza artırılır.

İçtima (m 106/3) Tehdit amacıyla kasten öldürme, kasten yaralama veya malvarlığına zarar verme suçunun işlenmesi halinde, ayrıca bu suçlardan dolayı ceza verilir.

ŞANTAJ (m. 107)

Şantaj, tehdit suçunun özel bir görünümü olarak esasen mağdurun daha ağır bir şekilde huzursuz edilmesini cezalandırarak mağdurun iç huzur ve hürriyetini koruyan bir suçtur ve bir tehlike suçudur. Bu suçun soruşturması ve kovuşturması resen yapılır. Seçimlik hareketlerle işlenebilir. Özel kastla işlenebilen bir suçtur.

(m 107/1) Hakkı olan veya yükümlü olduğu bir şeyi yapacağından veya yapmayacağından bahisle, bir kimseyi kanuna aykırı veya yükümlü olmadığı bir şeyi yapmaya veya yapmamaya ya da haksız çıkar sağlamaya çalışan kişi bu suç işlemiştir.

(m 107/2) Kendisine veya başkasına yarar sağlamak maksadıyla bir kişinin şeref veya saygınlığına zarar verecek nitelikteki hususların açıklanacağı veya isnat edileceği tehdidinde bulunulması halinde de bu cezaya hükmedilir.

- **Mağduru Kanuna Aykırı Bir Şey Yapmaya Zorlama Nedeniyle Şantaj Suçu:** Bu şekilde, fail kendisinin hak sahibi olduğu veya yükümlü olduğu bir şeyi yapacağını veya yapmayacağını söyleyerek mağduru “kanuna aykırı bir şeyi yapmaya” zorlamakta. Örneğin, elinde borçluya ait bir borç senedi olan alacaklı, “eğer yağma suçu işlememe yardım etmezsen bu borç senedini icra dairesine veririm” şeklinde tehdit ederse, alacaklı kişi, bu durumda borçlu aleyhine şantaj suçu işlemiş olur.
- **Mağduru Yükümlü Olmadığı Bir Şeyi Yapmaya Zorlama Şeklinde Şantaj Suçu:** Suçun bu şekilde fail kendisinin hak sahibi olduğu veya yükümlü olduğu bir şeyi yapacağını veya yapmayacağını söyleyerek mağduru “yükümlü olmadığı bir şeyi yapmaya” zorlamaktadır. Örneğin, fail mağdura karşı, “ödevimi yapmama yardım etmezsen daha önce işlediğin suçu savcılığa bildiririm” şeklinde tehditte bulunduğu şantaj suçu gerçekleşmiş olur. Çünkü, mağdurun faille yardım yükümlülüğü yoktur.
- **Haksız Çıkar Sağlamaya Yönelik Şantaj Suçu:** Suçun bu halinde fail kendisinin hak sahibi olduğu veya yükümlü olduğu bir şeyi yapacağını veya yapmayacağını söyleyerek mağdurdan “haksız çıkar sağlamaya” çalışmaktadır. Örneğin, lokanta işleten kişinin lokantanın sahibine “benden aldığın kirayı azaltmazsan eşine onu aldattığını söylerim” şeklindeki tehditi, mağdurdan haksız çıkar sağlamaya yönelik olduğundan şantaj suçu oluşur

Mağdurun rızasıyla çekilmiş olsa dahi cinsel içerikli görüntülerin daha sonra mağdurun rızası dışında internette ifşa edileceği ve eşine gösterileceği tehditi, mağdurun şeref ve saygınlığına zarar verecek mahiyette olan bir hususun açıklanması tehdidinde bulunması halinde şantaj suçu meydana gelir.

CEBİR (m. 108)

Bir şeyi yapması veya yapmaması ya da kendisinin yapmasına müsaade etmesi için bir kişiye karşı cebir kullanılması halinde, kasten yaralama suçundan verilecek ceza üçte birinden yarısına kadar artırılarak hükmolunur.

Güç kullanarak bir kimsenin belli bir davranışta bulunmaya zorlanmasıyla oluşur. Cebir suçu, Türk Ceza Kanunu'nda Hürriyete Karşı Suçlar arasında düzenlenmesine rağmen, yaralama suçunun nitelikli hali olarak da kabul edilir. Cebir suçundan bahsedebilmek için failin mutlaka mağdurun vücut bütünlüğünü fiziksel açıdan ihlal etmesi gerekir.

KİŞİYİ HÜRRİYETİNDEN YOKSUN KILMA (m. 109)

(m 109/1) Bir kimseyi hukuka aykırı olarak bir yere gitmek veya bir yerde kalmak hürriyetinden yoksun bırakan kişinin işlediği suçtur. Seçimlik hareketli ve kesintisiz bir şekilde işlenen mütemadi suçtur. İcrai veya ihmali bir şekilde işlenebilir.

Cezayı ağırlaştırır nedenler (m 109/2):

Kişi, fiili işlemek için veya işlediği sırada cebir, tehdit veya hile kullanırsa ceza artırılır.

Cezayı ağırlaştırır nedenler (m 109/3)

- Silahla,
- Birden fazla kişi tarafından birlikte,
- Kişinin yerine getirdiği kamu görevi nedeniyle,
- Kamu görevinin sağladığı nüfuz kötüye kullanılmak suretiyle,
- Üstsoy, altsoy veya eşe ya da boşanmış olduğu eşe karşı,
- Çocuğa ya da beden veya ruh bakımından kendini savunamayacak durumda bulunan kişiye karşı işlenmesi halinde ceza bir kat artırılır.
- Bu suçun mağdurun ekonomik bakımdan önemli bir kaybına neden olması halinde, ayrıca bin güne kadar adli para cezasına hükmolunur. (109/4)
- Suçun cinsel amaçla işlenmesi halinde, yukarıdaki fıkralara göre verilecek cezalar yarı oranında artırılır. (109/5) (cinsel suç gerçekleşirse ayrıca ilgili suçtan da ceza verilir)

İçtima (109/6) Bu suçun işlenmesi amacıyla veya sırasında kasten yaralama suçunun neticesi sebebiyle ağırlaştırılmış hallerinin gerçekleşmesi durumunda, ayrıca kasten yaralama suçuna ilişkin hükümler uygulanır.

Etkin pişmanlık (m. 110)

Yukarıdaki maddede tanımlanan suçu işleyen kişi, bu suç nedeniyle soruşturmaya başlanmadan önce mağdurun şahsına zararı dokunmaksızın, onu kendiliğinden güvenli bir yerde serbest bırakacak olursa ceza indirilir.

Tüzel kişiler hakkında güvenlik tedbiri uygulanması (m. 111)

Tehdit, şantaj, cebir veya kişiyi hürriyetinden yoksun kılma suçlarının işlenmesi sonucunda yararına haksız menfaat sağlanan tüzel kişiler hakkında bunlara özgü güvenlik tedbirlerine hükmolunur.

KONUT DOKUNULMAZLIĞININ İHLALİ (m. 116)

(m 116/1) Bir kimsenin konutuna, konutunun eklentilerine rızasına aykırı olarak giren veya rıza ile girdikten sonra buradan çıkmayan kişi mağdurun şikâyeti üzerine yargılanır.

(m 116/2) Birinci fıkra kapsamına giren fiillerin, açık bir rızaya gerek duyulmaksızın girilmesi mutlak olan yerler dışında kalan işyerleri ve eklentileri hakkında işlenmesi hâlinde, mağdurun şikâyeti üzerine yargılanır.

(m 116/3) Evlilik birliğinde aile bireylerinden ya da konutun veya işyerinin birden fazla kişi tarafından ortak kullanılması durumunda, bu kişilerden birinin rızası varsa, yukarıdaki fıkralar hükümleri uygulanmaz. Ancak bunun için rıza açıklamasının meşru bir amaca yönelik olması gerekir.

Cezayı ağırlaştırır neden(m 116/4) Fiilin, cebir veya tehdit kullanılmak suretiyle ya da gece vakti işlenmesi halinde ceza artırılır

İŞ VE ÇALIŞMA HÜRRİYETİNİN İHLALİ (m 117)

Cebir veya tehdit kullanarak ya da hukuka aykırı başka bir davranışla, iş ve çalışma hürriyetini ihlal eden kişiye, mağdurun şikayeti halinde cezalandırılır

Çaresizliğini, kimsesizliğini ve bağıllığını sömürmek suretiyle kişi veya kişileri ücretsiz olarak veya sağladığı hizmet ile açık bir şekilde orantısız düşük bir ücretle çalıştıran veya bu durumda bulunan kişiyi, insan onuru ile bağdaşmayacak çalışma ve konaklama koşullarına tabi kılan kimseye bu suç işlemiştir

Cebir veya tehdit kullanarak, işçiyi veya işverenlerini ücretleri azaltıp çoğaltmaya veya evvelce kabul edilenlerden başka koşullar altında anlaşmalar kabulüne zorlayan ya da bir işin durmasına, sona ermesine veya durmanın devamına neden olan kişi de bu suç işlemiştir

Ortak hüküm (m. 119)

Eğitim ve öğretimin engellenmesi, kamu kurumu veya kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarının faaliyetlerinin engellenmesi, siyasi hakların kullanılmasının engellenmesi, inanç, düşünce ve kanaat hürriyetinin kullanılmasını engelleme, konut dokunulmazlığının ihlali ile iş ve çalışma hürriyetinin ihlali suçlarının;

- Silahla,
- Kişinin kendisini tanınmayacak bir hale koyması suretiyle, imzasız mektupla veya özel işaretlerle,
- Birden fazla kişi tarafından birlikte,
- Var olan veya var sayılan suç örgütlerinin oluşturdukları korkutucu güçten yararlanılarak,
- Kamu görevinin sağladığı nüfuz kötüye kullanılmak suretiyle işlenmesi halinde ceza artırılır

İçtima: Bu suçların işlenmesi sırasında kasten yaralama suçunun neticesi sebebiyle ağırlaştırılmış hallerinin gerçekleşmesi durumunda, ayrıca kasten yaralama suçuna ilişkin hükümler uygulanır.

SEKİZİNCİ BÖLÜM**Şerefe Karşı Suçlar****Hakaret (m. 125)**

(m. 125/1) Bir kimseye onur, şeref ve saygınlığını rencide edebilecek nitelikte somut bir fiil veya olgu isnat eden veya sövmek suretiyle bir kimsenin onur, şeref ve saygınlığına saldıran kişi, bu suçun cezasıyla cezalandırılır. Mağdurun gıyabında hakaretin cezalandırılabilmesi için fiilin en az üç kişiyle ihtilat ederek işlenmesi gerekir.

(m. 125/2) Fiilin, mağduru muhatap alan sesli, yazılı veya görüntülü bir iletiyle işlenmesi halinde, yukarıdaki fıkrada belirtilen cezaya hükmolunur.

Cezayı ağırlaştıran nedenler (m. 125/3)

- Kamu görevlisine karşı görevinden dolayı
- Dini, siyasi, sosyal, felsefi inanç, düşünce ve kanaatlerini açıklamasından, değiştirmesinden, yaymaya çalışmasından, mensup olduğu dinin emir ve yasaklarına uygun davranmasından dolayı
- Kişinin mensup bulunduğu dine göre kutsal sayılan değerlerden bahisle işlenmesi
- **(m. 125/4)** Hakaretin alenen işlenmesi (Belirsiz sayıda kişinin algılayabileceği bir ortamda işlenmiş olması yeterlidir.)

Zincirleme hakaret (m. 125/5)

Kurul hâlinde çalışan kamu görevlilerine görevlerinden dolayı hakaret edilmesi hâlinde suç, kurulu oluşturan üyelere karşı işlenmiş sayılır. Ancak, bu durumda zincirleme suça ilişkin madde hükümleri uygulanır.

Mağdurun belirlenmesi(m. 126/1)

Hakaret suçunun işlenmesinde mağdurun ismi açıkça belirtilmemiş veya isnat üstü kapalı geçirilmiş olsa bile, eğer niteliğinde ve mağdurun şahsına yönelik bulunduğu duraksanmayacak bir durum varsa, hem ismi belirtilmiş ve hem de hakaret açıklanmış sayılır.

İsnadın ispatı(m. 127)

(m. 127/1) İsnat edilen ve suç oluşturan fiilin ispat edilmiş olması halinde kişiye ceza verilmez. Bu suç nedeniyle hakaret edilen hakkında kesinleşmiş bir mahkûmiyet kararı verilmesi halinde, isnat ispatlanmış sayılır. Bunun dışındaki hallerde isnadın ispat isteminin kabulü, ancak isnat olunan fiilin doğru olup olmadığının anlaşılmasında kamu yararı bulunmasına veya şikayetçinin ispata razı olmasına bağlıdır.

(m. 127/2) İspat edilmiş fiilden söz edilerek kişiye hakaret edilmesi halinde, cezaya hükmedilir.

İddia ve savunma dokunulmazlığı (m. 128/1)

Yargı mercileri veya idari makamlar nezdinde yapılan yazılı veya sözlü başvuru, iddia ve savunmalar kapsamında, kişilerle ilgili olarak somut isnadlarda ya da olumsuz değerlendirmelerde bulunulması halinde, ceza verilmez. Ancak, bunun için isnat ve değerlendirmelerin, gerçek ve somut vakıalara dayanması ve uyumsuzlukla bağlantılı olması gerekir.

Haksız fiil nedeniyle veya karşılıklı hakaret (m. 129)

(m. 129/1) Hakaret suçunun haksız bir fiile tepki olarak işlenmesi halinde, verilecek ceza üçte birine kadar indirilebileceği gibi, ceza vermekten de vazgeçilebilir.

(m. 129/2) Bu suçun, kasten yaralama suçuna tepki olarak işlenmesi halinde, kişiye ceza verilmez.

(m. 129/3) Hakaret suçunun karşılıklı olarak işlenmesi halinde, olayın mahiyetine göre, taraflardan her ikisi veya biri hakkında verilecek ceza üçte birine kadar indirilebileceği gibi, ceza vermekten de vazgeçilebilir.

Kişinin hatırasına hakaret(m. 130)

(m. 130/1) Bir kimsenin öldükten sonra hatırasına en az üç kişiyle ihtilat ederek hakaret eden kişi, üç aydan iki yıla kadar hapis veya adli para cezası ile cezalandırılır. Ceza, hakaretin alenen işlenmesi halinde, altıda biri oranında artırılır.

(m. 130/2) Bir ölünün kısmen veya tamamen ceset veya kemiklerini alan veya ceset veya kemikler hakkında tahkir edici fiillerde bulunan kişi, üç aydan iki yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.

Soruşturma ve kovuşturma koşulu(m. 131)

(m. 131/1) Kamu görevlisine karşı görevinden dolayı işlenen hariç; hakaret suçunun soruşturulması ve kovuşturulması, mağdurun şikayetine bağlıdır.

(m. 131/2) Mağdur, şikayet etmeden önce ölürse, veya suç ölmüş olan kişinin hatırasına karşı işlenmiş ise; ölenin ikinci dereceye kadar üstsoy ve altsoy, eş veya kardeşleri tarafından şikayette bulunulabilir.

Not: Kişiyi isnat edilen somut olgu kişinin fiziksel veya psikolojik bir özelliğine vurgu yapsa da hakaret suçunu oluşturur. Kaba ya da nezaketsiz davranışlar hakaret suçuna vücut vermez. Seçimlik hareketli suçtur. Beddua niteliğindeki sözler hakaret suçunu meydana getirmez.

Kamuoyu tarafından yaptıkları işler nedeniyle bilinen, tanınan kişilere yönelik eleştiriler, normal kişilere yöneltilen eleştirilerden daha sert olabilir ve bu kişilerin normal kişilere göre eleştiriye açık olmaları ve tahammül etmeleri gerekir. Mağdurun yüzüne karşı hakaret suçunda, mağdurun hakaret içeren söz veya davranışları o esnada öğrenmesi yeterlidir.

Mağdura telefon, mail, mektup gibi iletişim yöntemleri kullanılarak yapılan hakaret mağdurun yüzüne karşı yapılmış sayılır. Mağdurun yokluğunda hakaret suçu, hakaret edenin söz ve davranışlarını en az 3 kişinin öğrenmesiyle meydana gelebilir. Hakaret edilen ortamda mağdurun olmadığı hallerde kanun hakaret teşkil eden fiilin 3 kişiyle ihtilat halinde işlenmesi şartını koymuştur. Üç kişiye hakaret edenin kendisi dahil değildir. Üç kişinin aynı yerde olması şart değildir, önemli olan bu üç kişinin hakareti öğrenmesidir.

Örneğin, işyerinde üst kattan bağırıp mağdura gıyabında, “o adam şerefsiz” diye bağırarak bir kişinin sözlerini alt katlarda bulunan 3 komşu duyduğu takdirde hakaret suçu oluşmuştur. Hakaret içerikli aynı mailin mağdurun kendisine değil de kendisi dışındaki 3 kişiye gönderilmesi durumunda da hakaret suçu meydana gelir.

DOKUZUNCU BÖLÜM

ÖZEL HAYATA VE HAYATIN GİZLİ ALANINA KARŞI SUÇLAR

HABERLEŞMENİN GİZLİLİĞİNİ İHLAL (m 132)

İki ya da daha fazla kişinin, başkaları tarafından bilinmeyeceği inancıyla belli iletişim araçları kullanarak (internet, telefon, mektup) gerçekleştirdiği haberleşmenin dinlenmesi, okunması, kaydedilmesi veya ifşa edilmesi ile oluşan suç şeklidir. Seçimlik hareketlerle işlenebilir.

Haberleşmenin özel hayata ilişkin olması ya da sır teşkil etmesi önemli değildir. Önemli olan haberleşmenin iki kişi arasında sözlü veya yazılı düşünce aktarımı niteliğinde olmasıdır.

Örneğin, iki kişi arasındaki telefon görüşmesinin bir araç kullanılarak dinlenmesi ya da iki kişi arasındaki mektupların işyerindeki postada kurusunun alıp okunması veya kapının önünde alınarak okunması gibi örnekler verilebilir.

1-Kişiler arasındaki haberleşmenin gizliliğini ihlal eden kimse, bir yıldan üç yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır. Bu gizlilik ihlali haberleşme içeriklerinin kaydı suretiyle gerçekleşirse, verilecek ceza bir kat artırılır.

2-Kişiler arasındaki haberleşme içeriklerini hukuka aykırı olarak ifşa eden kimse, iki yıldan beş yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.

3-Kendisiyle yapılan haberleşmelerin içeriğini diğer tarafın rızası olmaksızın hukuka aykırı olarak alenen ifşa eden kişi, bir yıldan üç yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır. İfşa edilen bu verilerin basın ve yayın yoluyla yayımlanması halinde de aynı cezaya hükmolunur.

Kişiler arasındaki konuşmaların dinlenmesi ve kayda alınması (m. 133)

1-Kişiler arasındaki aleni olmayan konuşmaları, taraflardan herhangi birinin rızası olmaksızın bir aletle dinleyen veya bunları bir ses alma cihazı ile kaydeden kişi, iki yıldan beş yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.

2-Katıldığı aleni olmayan bir söyleşiyi, diğer konuşanların rızası olmadan ses alma cihazı ile kayda alan kişi, altı aydan iki yıla kadar hapis veya adli para cezası ile cezalandırılır.

3-Kişiler arasındaki aleni olmayan konuşmaların kaydedilmesi suretiyle elde edilen verileri hukuka aykırı olarak ifşa eden kişi, iki yıldan beş yıla kadar hapis ve dörtbin güne kadar adli para cezası ile cezalandırılır. İfşa edilen bu verilerin basın ve yayın yoluyla yayımlanması halinde de aynı cezaya hükmolunur.

Kişiler arasında aleni olmayan kastedilen konuşma, hiçbir teknik araç kullanılmadan ve yüzyüze yapılan bir konuşma olmalıdır. Aleni olmayan konuşmanın özelliği ise söze dayalı, sesli düşünce ve bilgi açıklamalarını içermelidir. Aleni olmayan konuşma, elverişli bir araç ile (ses alma veya kaydetme cihazı) dinlenmeli ya da kaydedilmelidir.

ÖZEL HAYATIN GİZLİLİĞİNİ İHLAL (m. 134)

Kişilerin özel hayatının gizliliğini ihlal eden kimse bu suçu işlemiştir. Özel hayatın gizliliğini ihlal suçu, kişinin başkaları tarafından bilinmesini istemediği hayatının özel alanlarına girilmesini cezalandırarak bireye hukuki güvence sağlar.

Özel hayat, başkalarının bilmesi gerekmediği, kişinin herkesten gizlediği hayatıdır. Suç, genel kastla işlenen suçtur. Özel hayatın gizliliğini ihlal suçunu işleyen kişinin başkasının özel hayatına müdahale ettiğini bilmesi ve istemesi suçun oluşumu için yeterlidir.

Biz normal hayat sürdüren insanların özel hayatın gizliliği alanı daha genişken, tanınmış şahsiyetlerin; örneğin siyasetçiler, sanatçılar, sporcular gibi ünlülerin, özel hayatı ve özel hayatın gizlilik kapsamı normal bir insanlara göre daha dardır. Ünlü kişiler belli ölçülerde özel hayatlarının izlenmesine ilişkin durumlara katlanmak zorundadır.

1-Kişilerin özel hayatının gizliliğini ihlal eden kimse, bir yıldan üç yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır. Gizliliğin görüntü veya seslerin kayda alınması suretiyle ihlal edilmesi halinde, verilecek ceza bir kat artırılır.

2-Kişilerin özel hayatına ilişkin görüntü veya sesleri hukuka aykırı olarak ifşa eden kimse iki yıldan beş yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır. İfşa edilen bu verilerin basın ve yayın yoluyla yayımlanması halinde de aynı cezaya hükmolunur.

KİŞİSEL VERİLERİN KAYDEDİLMESİ (m. 135)

Hukuka aykırı olarak kişisel verileri kaydeden kimse bu suçu işlemiştir. Bu suç kimliği belli veya belirlenebilir bir kişiye ait kişisel veri değerinde herhangi bir bilginin hukuka aykırı bir şekilde kaydedilmesi ile oluşur. Örneğin, bir hastanenin az bulunan bir kan grubuna sahip hasta bilgilerini kaydetmesi gibi haller bu kapsamda değerlendirilir.

1- Hukuka aykırı olarak kişisel verileri kaydeden kimseye bir yıldan üç yıla kadar hapis cezası verilir.

2-Kişisel verinin, kişilerin siyasi, felsefi veya dini görüşlerine, ırki kökenlerine; hukuka aykırı olarak ahlaki eğilimlerine, cinsel yaşamlarına, sağlık durumlarına veya sendikal bağlantılarına ilişkin olması durumunda birinci fıkra uyarınca verilecek ceza yarı oranında artırılır.

ONUNCU BÖLÜM

Malvarlığına Karşı Suçlar

HIRSIZLIK

Hırsızlık suçunun konusunu taşınır mallar oluşturur dolayısıyla taşınmaz mallar hırsızlık suçunun konusunu oluşturmaz. Hırsızlık suçunda ihlal edilen hukuki konu zilyettir. Malın zilyedi olan kişi malın sahibi olmak zorunda değildir. Örneğin, bisikletini kullanmak üzere bir kişiye verildiğinde üçüncü bir kişi bisikleti kullananın rızası dışında elinden alırsa hırsızlık suçu meydana gelir. Mal üzerinde zilyetlik hakkına sahip kişinin zilyetliği hukuka aykırı veya hukuka uygun bir şekilde elde etmiş olmasının önemi yoktur. Yani, bir hırsızın çaldığı bir bisikletin hırsızdan başka biri tarafından çalınmasıyla da hırsızlık suçu meydana gelir.

Hırsızlık suçunun oluşması için malın zilyedin egemenliğinden tamamen çıkarılması, mal üzerinde failin fiili hakimiyet kurularak zilyetliğin elde edilmesi gerekir. Fail malı bulunduğu yerden aldıktan hemen sonra takip sonucu yakalanırsa hırsızlık suçu değil, bu suça teşebbüs edilmiştir.

Başkasına ait bir banka veya kredi kartını izinsiz kullanıp yarar sağlayan kişi, hırsızlık suçunu değil “banka ve kredi kartlarının kötüye kullanılması suçunu işlemiş olur. Hırsızlık suçu özel kastla işlenir. Failde yarar sağlamak amacı değil de, zarar verme amacı varsa hırsızlık değil mala zarar verme suçu oluşur.

Zilyedin denetimi ve bilgisi dahilinde malı elinde bulunduran kişi veya kişiler zilyet yardımcısıdır. Zilyet yardımcısı asıl zilyedin talimatlarıyla hareket eder ve eşyayı kendisi için değil, mala zilyet olan kimsenin fiili hakimiyet alanı içindeki bir hizmetinin yerine getirilmesi için kullanır. Örneğin bir işyerinde çırak olarak çalışan B zilyet yardımcısıdır. Ya da oteldeki elektrik süpürgesiyle temizlik yapan hizmetçi zilyet yardımcısıdır. Zilyet yardımcısının kendisine teslim edilen bu malı alması hırsızlık suçunu oluşturur ama fail mala kendisi zilyetse bu durumda hırsızlık suçu değil, güveni kötüye kullanma suçu oluşur.

Madde 141- (1) Zilyedinin rızası olmadan başkasına ait taşınır bir malı, kendisine veya başkasına bir yarar sağlamak amacıyla bulunduğu yerden alan kimseye bir yıldan üç yıla kadar hapis cezası verilir.

Cezayı ağırlaştıran nedenler (m 142/1)

- Kime ait olursa olsun kamu kurum ve kuruluşlarında veya ibadete ayrılmış yerlerde bulunan ya da kamu yararına veya hizmetine tahsis edilen eşya hakkında,
- Halkın yararlanmasına sunulmuş ulaşım aracı içinde veya bunların belli varış veya kalkış yerlerinde bulunan eşya hakkında,
- Bir afet veya genel bir felaketin meydana getirebileceği zararları önlemek veya hafifletmek amacıyla hazırlanan eşya hakkında,
- Adet veya tahsis veya kullanımları gereği açıkta bırakılmış eşya hakkında,

Cezayı ağırlaştıran nedenler (m 142/2)

- Kişinin malını koruyamayacak durumda olmasından veya ölmesinden yararlanarak,
- Elde veya üstte taşınan eşyayı çekip almak suretiyle ya da özel beceriyle,
- Doğal bir afetin veya sosyal olayların meydana getirdiği korku veya kargaşadan yararlanarak,
- Haksız yere elde bulundurulmuş veya taklit anahtarla ya da diğer bir aletle kilit açmak veya kilitlenmesini engellemek suretiyle,
- Bilişim sistemlerinin kullanılması suretiyle,
- Tanınmamak için tedbir alarak veya yetkisi olmadığı halde resmi sıfat takınarak,
- Büyük veya küçük baş hayvan hakkında,
- Herkesin girebileceği bir yerde bırakılmakla birlikte kilitlenmek suretiyle ya da bina veya eklentileri içinde muhafaza altına alınmış olan eşya hakkında, İşlenmesi hâlinde, beş yıldan on yıla kadar hapis cezasına hükmolunur. Suçun, bu fıkranın (b) bendinde belirtilen surette, beden veya ruh bakımından kendisini savunamayacak durumda olan kimseye karşı işlenmesi halinde ceza artırılır

(m 142/3) Suçun, sıvı veya gaz hâlindeki enerji hakkında ve bunların nakline, işlenmesine veya depolanmasına ait tesislerde işlenmesi halinde ceza artırılır. (Bu fiilin bir örgütün faaliyeti çerçevesinde işlenmesi halinde ceza artırılır) ikinci cümlede daha fazla ceza verilir.

(m 142/4) Hırsızlık suçunun işlenmesi amacıyla konut dokunulmazlığının ihlâli veya mala zarar verme suçunun işlenmesi halinde, bu suçlardan dolayı soruşturma ve kovuşturma yapılabilmesi için şikâyet aranmaz.

(m 142/5) Hırsızlık suçunun işlenmesi sonucunda haberleşme, enerji ya da demiryolu veya havayolu ulaşımı alanında kamu hizmetinin geçici de olsa aksaması hâlinde, yukarıdaki fıkralar hükümlerine göre verilecek ceza yarısından iki katına kadar artırılır.

(m 143) Suçun gece vakti işlenmesi: Hırsızlık suçunun gece vakti işlenmesi halinde ceza artırılır.

(m 144) Daha az cezayı gerektiren haller

a) Paydaş veya elbirliği ile malik olunan mal üzerinde,

b) Bir hukuki ilişkiye dayanan alacağı tahsil amacıyla işlenirse ceza daha az verilir ve bu şekilde işlenen hırsızlık suçunun soruşturması ve kovuşturması şikayete bağlıdır.

(m 145) Malın değerinin az olması

Hırsızlık suçunun konusunu oluşturan malın değerinin azlığı nedeniyle, verilecek cezada indirim yapılabileceği gibi, suçun işleniş şekli ve özellikleri de göz önünde bulundurularak, ceza vermekten de vazgeçilebilir.

(m 146) Kullanma hırsızlığı

Hırsızlık suçunun, malın geçici bir süre kullanılıp zilyedine iade edilmek üzere işlenmesi halinde, şikayet üzerine, verilecek ceza yarı oranına kadar indirilir. Ancak malın suç işlemek için kullanılmış olması halinde bu hüküm uygulanmaz.

(m 147) Zorunluluk hâli

Madde 147- (1) Hırsızlık suçunun ağır ve acil bir ihtiyacı karşılamak için işlenmesi halinde, olayın özelliğine göre, verilecek cezada indirim yapılabileceği gibi, ceza vermekten de vazgeçilebilir.

YAĞMA (m 148)

Hırsızlık suçu ile yağma suçu arasında ortak olan fiil, başkasına ait olan malın alınması fiilidir. Yağma suçu, hırsızlık suçunun unsuru olan başkasına ait olan malın alınması fiiline ek olarak, malın alınması esnasında cebir veya tehdit kullanılması ile vücut bulan bileşik bir suçtur. Suçun konusu herhangi bir taşınır maldır. Yağma suçunda zincirleme suç hükümleri uygulanmaz

Taşınır mal yağması (Madde 148/1) Bir başkasını, kendisinin veya yakınının hayatına, vücut veya cinsel dokunulmazlığına yönelik bir saldırı gerçekleştireceğinden ya da malvarlığı itibarıyla büyük bir zarara uğratacağından bahisle tehdit ederek veya cebir kullanarak, bir malı teslim veya malın alınmasına karşı koymamaya mecbur kılan kişi bu suçu işlemiştir.

Senet yağması (madde 148/2) Cebir veya tehdit kullanılarak mağdurun, kendisini veya başkasını borç altına sokabilecek bir senedi veya var olan bir senedin hükümsüz kaldığını açıklayan bir vesikayı vermeye, böyle bir senedin alınmasına karşı koymamaya, ilerde böyle bir senet haline getirilebilecek bir kağıdı imzalamaya veya var olan bir senedi imha etmeye veya imhasına karşı koymamaya mecbur edilmesi halinde de aynı ceza verilir.

(madde 148/3) Mağdurun, herhangi bir vasıta ile kendisini bilmeyecek ve savunamayacak hale getirilmesi de, yağma suçunda cebir sayılır.

CEZAYI AĞIRLAŞTIRAN NEDENLER (m 149/1)

- Silahla,
- Kişinin kendisini tanınmayacak bir hale koyması suretiyle,
- Birden fazla kişi tarafından birlikte,
- Yol kesmek suretiyle ya da konutta, işyerinde veya bunların eklentilerinde,
- Beden veya ruh bakımından kendisini savunamayacak durumda bulunan kişiye karşı; Akıl zayıflığı veya hastalığı bulunan kişiler, çocuklar, yaşlılar gibi kendisini savunamayacak durumda olan kişilere karşı işlenmesi durumudur

- Var olan veya var sayılan suç örgütlerinin oluşturdukları korkutucu güçten yararlanılarak,
- Suç örgütüne yarar sağlamak maksadıyla,
- Gece vaktinde işlenmesi halinde ceza artırılır

İçtima (m 149/2) Yağma suçunun işlenmesi sırasında kasten yaralama suçunun neticesi sebebiyle ağırlaşmış hallerinin gerçekleşmesi durumunda, ayrıca kasten yaralama suçuna ilişkin hükümler uygulanır. (DİKKAT !!! basit tıbbi müdahale ile giderilebilecek ölçüde yaralanması durumunda ayrıca yaralamadan ceza verilmez dolayısıyla yağma suçunun unsuru olarak kabul edilip tek suçtan ceza verilir.)

Daha az cezayı gerektiren hâl (m 150)

(m 150/1) Kişinin bir hukuki ilişkiye dayanan alacağını tahsil amacıyla tehdit veya cebir kullanması halinde, ancak tehdit veya kasten yaralama suçuna ilişkin hükümler uygulanır.

(m 150/2) Yağma suçunun konusunu oluşturan malın değerinin azlığı nedeniyle, verilecek ceza indirilebilir

MALA ZARAR VERME (m 151)

Mala zarar verme suçu ile mülkiyet hakkı korunmaktadır. Suçun konusu taşınır bir mal olabileceği gibi taşınmaz bir mal da olabilir. Mala zarar verme, seçimlik hareketlerle işlenebilen bir suçtur. Kişinin kendi malına zarar vermesi durumunda cezalandırılmaz çünkü zarar verilen malın üçüncü kişiye ait olması gerekir.

(Madde 151/1) Başkasının taşınır veya taşınmaz malını kısmen veya tamamen yıkan, tahrip eden, yok eden, bozan, kullanılamaz hale getiren veya kirleten kişi, mağdurun şikayeti üzerine cezalandırılır

Mala zarar vermenin nitelikli halleri

Madde 152- (1) Mala zarar verme suçunun;

- Kamu kurum ve kuruluşlarına ait, kamu hizmetine tahsis edilmiş veya kamunun yararlanmasına ayrılmış yer, bina, tesis veya diğer eşya hakkında,
- Yangına, sel ve taşkına, kazaya ve diğer felaketlere karşı korunmaya tahsis edilmiş her türlü eşya veya tesis hakkında,
- Devlet ormanı statüsündeki yerler hariç, nerede olursa olsun, her türlü dikili ağaç, fidan veya bağ çubuğu hakkında,
- Sulamaya, içme sularının sağlanmasına veya afetlerden korumaya yarayan tesisler hakkında,
- Grev veya lokavt hallerinde işverenlerin veya işçilerin veya işveren veya işçi sendika veya konfederasyonlarının maliki olduğu veya kullanımında olan bina, tesis veya eşya hakkında,
- Siyasi partilerin, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarının ve üst kuruluşlarının maliki olduğu veya kullanımında olan bina, tesis veya eşya hakkında,
- Sona ermiş olsa bile, görevinden ötürü öç almak amacıyla bir kamu görevlisinin zararına olarak, işlenmesi halinde, fail hakkında bir yıldan dört yıla kadar hapis cezasına hükmolunur.

(2) Mala zarar verme suçunun;

- Yakarak, yakıcı veya patlayıcı madde kullanarak,
- Toprak kaymasına, çığ düşmesine, sel veya taşkına neden olmak suretiyle,

c) Radyasyona maruz bırakarak, nükleer, biyolojik veya kimyasal silah kullanarak, işlenmesi halinde ceza artırılır

(3) Mala zarar verme suçunun işlenmesi sonucunda haberleşme, enerji ya da demiryolu veya havayolu ulaşımı alanında kamu hizmetinin geçici de olsa aksaması hâlinde ceza artırılır

İbadethanelere ve mezarlıklara zarar verme (madde 153)

İbadethanelere, bunların eklentilerine, buralardaki eşyaya, mezarlara, bunların üzerindeki yapılara, mezarlıklardaki tesislere, mezarlıkların korunmasına yönelik olarak yapılan yapılara yıkmak, bozmak veya kırmak suretiyle zarar veren kişi bu suçu işlemiştir

Yukarıda belirtilen fıkrada belirtilen yerleri ve yapıları kirleten kişi de bu suçu işlemiştir

Birinci ve ikinci fıkralardaki fiillerin, ilgili dini inanışı benimseyen toplum kesimini tahkir maksadıyla işlenmesi halinde, verilecek ceza artırılır.

Hakkı olmayan yere tecavüz (madde 154)

Bir hakka dayanmaksızın başkasına ait taşınmaz mal veya eklentilerini malikmiş gibi tamamen veya kısmen işgal eden veya sınırlarını değiştiren veya bozan veya hak sahibinin bunlardan kısmen de olsa yararlanmasına engel olan kimseye, suçtan zarar görenin şikâyeti üzerine ceza alır

Köy tüzel kişiliğine ait olduğunu veya öteden beri köylünün ortak yararlanmasına terk edilmiş bulunduğunu bilerek mera, harman yeri, yol ve sulak gibi taşınmaz malları kısmen veya tamamen zapt eden, bunlar üzerinde tasarrufta bulunan veya sürüp eken kimse de bu suçu işlemiştir

Kamuya veya özel kişilere ait suların mecrasını değiştiren kimse hakkında birinci fıkrada yazılı cezalar uygulanır.

Güveni kötüye kullanma (madde 155)

Güveni kötüye kullanma suçu şartları açısından en önemli ayrıntı malın mülkiyetin sahibi ile zilyet arasında hukuken geçerli bir sözleşme ilişkisi olmasıdır. Sözleşme tarafların aldatılmamış özgür iradesi ile kurulmalıdır. Seçimlik hareketli ve kasten işlenebilen bir suçtur.

Güveni kötüye kullanma suçunda mal sahibinin kendi rızasıyla malı teslim etmesi, teslim alanın devir amacına aykırı kullanması ya da devri inkar etmesiyle oluşur. Suç, hem taşınır mallar hem de taşınmaz mallar üzerinde işlenebilir. Güveni kötüye kullanma suçunda failin kastı hırsızlık suçu gibi başından beri yoktur, suç işleme kastı sonradan meydana gelir.

Kamu görevlisi görevi ile bağlantılı olarak bir malvarlığı değerini kendi ya da başkası hesabına geçirirse güveni kötüye kullanma değil, zimmet suçu oluşur. Kamu görevlisine görevi ile bağlantılı değil de güven ilişkisine dayalı olarak bir malın zilyetliğinin devri sonucu suç oluşursa, bu durumda zimmet suçu değil, basit emniyeti suistimal suçu ortaya çıkar.

Güveni kötüye kullanma suçunda failin mala bağımsız zilyet olması gerekir. Fail zilyet değil, zilyet yardımcısı ise güveni kötüye kullanma suçu meydana gelmez. Mal sahibi, mal üzerinde fiili egemenliğini koruyor ve malın nasıl kullanıldığını denetleyebiliyorsa veya fail mal sahibinin doğrudan gözetimi altında malı kullanıyorsa güveni kötüye kullanma değil hırsızlık suçu meydana gelecektir.

(155/1) Başkasına ait olup da, muhafaza etmek veya belirli bir şekilde kullanmak üzere zilyedliği kendisine devredilmiş olan mal üzerinde, kendisinin veya başkasının yararına olarak, zilyedliğin devri amacı dışında tasarrufta bulunan veya bu devir olgusunu inkar eden kişi, şikâyet üzerine ceza alır.

(155/2) Suçun, meslek ve sanat, ticaret veya hizmet ilişkisinin ya da hangi nedenden doğmuş olursa olsun, başkasının mallarını idare etmek yetkisinin gereği olarak tevdi ve teslim edilmiş eşya hakkında işlenmesi halinde bu suç işlenmiştir

Dolandırıcılık (madde 157)

Hileli davranışlarla bir kimseyi aldatıp, onun veya başkasının zararına olarak, kendisine veya başkasına bir yarar sağlayan kişi bu suçu işlemiştir.

Dolandırıcılık suçunun meydana gelmesi için bir çıkar sağlanması gerekmektedir. Dolandırıcılık suçunun teşebbüs aşamasında kaldığının kabulü için hazırlık hareketlerinin bitmiş çıkar elde etmeye yönelik icra hareketlerine başlanması gerekir. Bağlı hareketli bir suçtur.

Dolandırıcılık suçu şartlarının oluşabilmesi için fail, kullandığı hile ile mağduru yanıltmalı, aldatıcı davranış ve yalanlara itibar eden mağdurdan çıkar elde etmelidir. Resmi evrakta sahtecilik suçu ya da özel evrakta sahtecilik suçu olsun, bu suçların dolandırıcılık suçu ile birlikte işlendiğinde, failin işlediği fiil tek olsa bile faile her bir suçtan ayrı ayrı ceza verilir. Dolandırıcılık suçunun konusunu taşınır ya da taşınmaz mallar oluşturur.

Cezayı ağırlaştıran nedenler

(madde 158/1)

- Dinî inanç ve duyguların istismar edilmesi suretiyle,
- Kişinin içinde bulunduğu tehlikeli durum veya zor şartlardan yararlanmak suretiyle,
- Kişinin algılama yeteneğinin zayıflığından yararlanmak suretiyle,
- Kamu kurum ve kuruluşlarının, kamu meslek kuruluşlarının, siyasi parti, vakıf veya dernek tüzel kişiliklerinin araç olarak kullanılması suretiyle,
- Kamu kurum ve kuruluşlarının zararına olarak,
- Bilişim sistemlerinin, banka veya kredi kurumlarının araç olarak kullanılması suretiyle,
- Basın ve yayın araçlarının sağladığı kolaylıktan yararlanmak suretiyle,
- Tacir veya şirket yöneticisi olan ya da şirket adına hareket eden kişilerin ticari faaliyetleri sırasında; kooperatif yöneticilerinin kooperatifin faaliyeti kapsamında,
- Serbest meslek sahibi kişiler tarafından, mesleklerinden dolayı kendilerine duyulan güvenin kötüye kullanılması suretiyle,
- Banka veya diğer kredi kurumlarınca tahsis edilmemesi gereken bir kredinin açılmasını sağlamak maksadıyla,
- Sigorta bedelini almak maksadıyla,
- Kişinin, kendisini kamu görevlisi veya banka, sigorta ya da kredi kurumlarının çalışanı olarak tanıtması veya bu kurum ve kuruluşlarla ilişkili olduğunu söylemesi suretiyle, işlenmesi halinde ceza artırılır
- **(madde 158/2)** Kamu görevlileriyle ilişkisinin olduğundan, onlar nezdinde hatırı sayıldığından bahisle ve belli bir işin gördürüleceği vaadiyle aldatarak, başkasından menfaat temin eden kişinin cezası artırılır
- **(madde 158/3)** Bu madde ile 157 nci maddede yer alan suçların, üç veya daha fazla kişi tarafından birlikte işlenmesi hâlinde verilecek ceza yarı oranında; suç işlemek için teşkil edilmiş bir örgütün faaliyeti çerçevesinde işlenmesi hâlinde verilecek ceza artırılır.

Daha az cezayı gerektiren hal (madde 159)

Dolandırıcılığın, bir hukuki ilişkiye dayanan alacağı tahsil amacıyla işlenmesi halinde, şikayet üzerine daha az cezaya hükmedilir.

Kaybolmuş veya hata sonucu ele geçmiş eşya üzerinde tasarruf (madde 160)

Kaybedilmiş olması nedeniyle malikinin zilyedliğinden çıkmış olan ya da hata sonucu ele geçirilen eşya üzerinde, iade etmeksizin veya yetkili mercileri durumdan haberdar etmeksizin, malik gibi tasarrufta bulunan kişi, şikayet üzerine cezalandırılır. Bu suçun konusunu taşınır mallar oluşturur.

Bilgisayarını bir yerde unutan bir kimsenin nerde unuttuğunu hatırlamaması nedeniyle bilgisayarın tasarrufundan çıkmış olması nedeniyle söz konusu bilgisayarı bulup kullanan kişi kaybolmuş veya hata sonucu ele geçmiş eşya üzerinde tasarruf suçunu işlemiş olur ama aynı mağdurun bilgisayarını unuttuğunu gören bir kimsenin, mağdur ayrıldıktan hemen sonra bilgisayarı alması hırsızlık suçu olarak nitelenir.

KARŞILIKSIZ YARARLANMA (madde 163)

(Madde 163/1) Otomatlar aracılığı ile sunulan ve bedeli ödendiği takdirde yararlanılabilen bir hizmetten ödeme yapmadan yararlanan kişi bu suçu işlemiştir.

(Madde 163/2) Telefon hatları ile frekanslarından veya elektromanyetik dalgalarla yapılan şifreli veya şifresiz yayınlarından sahibinin veya zilyedinin rızası olmadan yararlanan kişi bu suçu işlemiştir.

(Madde 163/3) Abonelik esasına göre yararlanılabilen elektrik enerjisinin, suyun veya doğal gazın sahibinin rızası olmaksızın ve tüketim miktarının belirlenmesini engelleyecek şekilde tüketilmesi halinde kişi hakkında bir yıldan üç yıla kadar hapis cezasına hükmolunur.

Otomatlar aracılığıyla sunulan bir hizmet değil, mal ise hırsızlık suçunu meydana getirir. Örneğin meşrubat makinesi-ne para yerine yabancı bir cisim atarak içecek alan kişi karşılıksız yararlanma değil, hırsızlık suçunu işlemiş olacaktır.

SUÇ EŞYASININ SATIN ALINMASI VEYA KABUL EDİLMESİ (Madde 165)

Bir suçun işlenmesiyle elde edilen eşyayı veya diğer malvarlığı değerini, bu suçun işlenmesine iştirak etmeksizin, satan, devreden, satın alan veya kabul eden kişi bu suçu işlemiştir.

Suç eşyasını satın alma veya kabul etme suçu kasten işlenebilen bir suçtur. Fail tarafından satın alınan ya da kabul edilen malın başka bir suçtan elde edildiğinin bilinmesi gerekir. Hırsızlık suçundan elde edilen çalıntı malı satın alan ama malın çalıntı olduğunu bilmeyen kişi bu suç nedeniyle cezalandırılmaz.

Şahsi cezasızlık sebebi veya cezada indirim yapılmasını gerektiren şahsi sebep

(Madde 167/1) Yağma ve nitelikli yağma hariç, bu bölümde yer alan suçların;

- Haklarında ayrılık kararı verilmemiş eşlerden birinin,
- Üstsoy veya altsoyunun veya bu derecede kayın hısımlarından birinin veya evlat edinen veya evlatlığın,
- Aynı konutta beraber yaşayan kardeşlerden birinin zararına olarak işlenmesi halinde, ilgili akraba hakkında cezaya hükmolunmaz.

(Madde 167/2) Bu suçların, haklarında ayrılık kararı verilmiş olan eşlerden birinin, aynı konutta beraber yaşamayan kardeşlerden birinin, aynı konutta beraber yaşamakta olan amca, dayı, hala, teyze, yeğen veya ikinci derecede kayın hısımlarının zararına olarak işlenmesi halinde; ilgili akraba hakkında şikayet üzerine verilecek ceza indirilir.

Etkin pişmanlık (Madde 168)

- Hırsızlık
- Mala zarar verme
- Güveni kötüye kullanma
- Dolandırıcılık
- Hileli iflâs
- Taksirli iflâs
- Yağma suçları

tamamlandıktan sonra ve fakat bu nedenle hakkında kovuşturma başlamadan önce, failin, azmettirenin veya yardım edenin bizzat pişmanlık göstererek mağdurun uğradığı zararı aynen geri verme veya tazmin suretiyle tamamen gidermesi halinde, verilecek cezanın üçte ikisine kadarı indirilir. (yağmada ½)

Etkin pişmanlığın kovuşturma başladıktan sonra ve fakat hüküm verilmezden önce gösterilmesi halinde, verilecek cezanın yarısına kadarı indirilir. (yağmada 1/3)

(Madde 168/4) Kısmen geri verme veya tazmin halinde etkin pişmanlık hükümlerinin uygulanabilmesi için, ayrıca mağdurun rızası aranır.

(Madde 168/5) Karşılıksız yararlanma suçunda, fail, azmettiren veya yardım edenin pişmanlık göstererek mağdurun, kamunun veya özel hukuk tüzel kişisinin uğradığı zararı, soruşturma tamamlanmadan önce tamamen tazmin etmesi halinde kamu davası açılmaz; zararın hüküm verilinceye kadar tamamen tazmin edilmesi halinde ise, verilecek ceza üçte birine kadar indirilir. Ancak kişi, bu fıkra hükmünden iki defadan fazla yararlanamaz.

Tüzel kişiler hakkında güvenlik tedbiri uygulanması

(Madde 169/1) Hırsızlık, güveni kötüye kullanma ve dolandırıcılık suçlarının işlenmesi suretiyle yararına haksız menfaat sağlanan tüzel kişiler hakkında bunlara özgü güvenlik tedbirlerine hükmolunur.

TOPLUMA KARŞI İŞLENEN SUÇLAR-1

GENEL TEHLİKE YARATAN SUÇLAR	ÇEVREYE KARŞI SUÇLAR	KAMUNUN SAĞLIĞINA KARŞI SUÇ	KAMU GÜVENİNE KARŞI SUÇ
Genel güvenliğin kasten tehlikeye sokulması	Çevrenin kasten kirlenmesi	Zehirli madde katma	Parada sahtecilik
Genel güvenliğin taksirle tehlikeye sokulması	Çevrenin taksirle kirlenmesi	Bozulmuş veya değiştirilmiş gıda veya ilaçların ticareti	Paraya eşit sayılan değerler
Radyasyon yayma	Gürültüye neden olma	Kişilerin hayatını ve sağlığını tehlikeye sokacak biçimde ilaç yapma veya satma	Kıymetli damgada sahtecilik
Atom enerjisi ile patlamaya sebebiyet verme	İmar kirliliğine neden olma	Uyuşturucu veya uyarıcı madde imal ve ticareti	Para ve kıymetli damgaları yapmaya yarayan araçlar
Tehlikeli maddelerin izinsiz olarak bulundurulması veya el değiştirmesi		Uyuşturucu veya uyarıcı madde kullanılmasını kolaylaştırma	Mühürde sahtecilik
Akıl hastası üzerindeki bakım ve gözetim yükümlülüğünün ihlali		Kullanmak için uyuşturucu veya uyarıcı madde satın almak, kabul etmek veya bulundurmak ya da uyuşturucu veya uyarıcı madde kullanmak	Mühür bozma
İnşaat veya yıkımla ilgili emniyet kurallarına uymama		Zehirli madde imal ve ticareti	Resmi belgede sahtecilik
Hayvanın tehlike yaratabilecek şekilde serbest bırakılması		Sağlık için tehlikeli madde temini	Özel belgede sahtecilik
İşaret ve engel koymama		Bulaşıcı hastalıklara ilişkin tedbirlere aykırı davranma	Açığa imzanın kötüye kullanılması
Trafik güvenliğini tehlikeye sokma		Usulsüz ölü gömülmesi	
Trafik güvenliğini taksirle tehlikeye sokma			

TOPLUMA KARŞI SUÇLAR-2

KAMU BARIŞINA KARŞI SUÇ	ULAŞIM ARAÇLARINA VEYA SABİT PLATFORMLARA KARŞI SUÇLAR	GENEL AHLAKA KARŞI SUÇLAR	AİLE DÜZENİNE KARŞI SUÇLAR	EKONOMİ SANAYİ VE TİCARETE İLİŞKİN SUÇLAR
Halk arasında korku ve panik yaratmak amacıyla tehdit	Ulaşım araçlarının kaçırılması veya alıkonulması	Hayasızca hareketler	Birden çok evlilik, hileli evlenme, dinsel tören	İhaleye fesat karıştırma
Suç işlemeye tahrik	Kit'a sahanlığında veya münhasır ekonomik bölgedeki sabit platformların işgali	Müstehcenlik	Çocuğun soybağını değiştirme	Edimin ifasına fesat karıştırma
Suçlu ve suçluyu övme		Fuhuş	Kötü muamele	Fiyatları etkileme
Halkı kin ve düşmanlığa tahrik veya aşağılama		Kumar oynanması için yer ve imkan sağlama	Aile hukukundan kaynaklanan yükümlülüğün ihlali	Kamuya gerekli şeylerin yokluğuna neden olma
Kanunlara uymamaya tahrik		Dilencilik	Çocuğun kaçırılması ve alıkonulması	Ticarî sır, bankacılık sırrı veya müşteri sırrı niteliğindeki bilgi veya belgelerin açıklanması
				Mal veya hizmet satımından kaçınma
				Tefecilik

ÜÇÜNCÜ KISIM

TOPLUMA KARŞI SUÇLAR

BİRİNCİ BÖLÜM

GENEL TEHLİKE YARATAN SUÇLAR

Genel güvenliğin kasten tehlikeye sokulması

(Madde 170/1) Kişilerin hayatı, sağlığı veya malvarlığı bakımından tehlikeli olacak biçimde ya da kişilerde korku, kaygı veya panik yaratabilecek tarzda;

- a) Yangın çıkaran,
- b) Bina çökmesine, toprak kaymasına, çığ düşmesine, sel veya taşkına neden olan,
- c) Silahla ateş eden veya patlayıcı madde kullanan, Kişi, altı aydan üç yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.

(Madde 170/2) Yangın, bina çökmesi, toprak kayması, çığ düşmesi, sel veya taşkın tehlikesine neden olan kişi, daha az ceza alır.

Genel güvenliğin taksirle tehlikeye sokulması

Madde 171/1) Taksirle;

- a) Yangına,
- b) Bina çökmesine, toprak kaymasına, çığ düşmesine, sel veya taşkına, Neden olan kişi, fiilin başkalarının hayatı, sağlığı veya malvarlığı bakımından tehlikeli olması halinde cezalandırılır

TRAFİK GÜVENLİĞİNİ TEHLİKEYE SOKMA

(Madde 179/1) Kara, deniz, hava veya demiryolu ulaşımının güven içinde akışını sağlamak için konulmuş her türlü işareti değiştirerek, kullanılamaz hale getirerek, konuldukları yerden kaldırarak, yanlış işaretler vererek, geçiş, varış, kalkış veya iniş yolları üzerine bir şey koyarak ya da teknik işletim sistemine müdahale ederek, başkalarının hayatı, sağlığı veya malvarlığı bakımından bir tehlikeye neden olan kişi bu suçu işlemiştir.

(2) Kara, deniz, hava veya demiryolu ulaşım araçlarını kişilerin hayat, sağlık veya malvarlığı açısından tehlikeli olabilecek şekilde sevk ve idare eden kişi de bu suçu işlemiştir

(3) Alkol veya uyuşturucu madde etkisiyle ya da başka bir nedenle emniyetli bir şekilde araç sevk ve idare edemeyecek halde olmasına rağmen araç kullanan kişi de bu suçu işlemiştir.

Trafik güvenliğini taksirle tehlikeye sokma

Madde 180- (1) Deniz, hava veya demiryolu ulaşımında, kişilerin hayatı, sağlığı veya malvarlığı bakımından bir tehlikeye taksirle neden olan kimse bu suçu işlemiştir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM**KAMUNUN SAĞLIĞINA KARŞI SUÇLAR****UYUŞTURUCU VEYA UYARICI MADDE İMAL VEYA TİCARETİ (madde 188)**

- Uyuşturucu veya uyarıcı maddeleri ruhsatsız veya ruhsata aykırı olarak imal, ithal veya ihraç eden kişi bu suçu işlemiştir
- Uyuşturucu veya uyarıcı madde ihracı fiilinin diğer ülke açısından ithal olarak nitelendirilmesi dolayısıyla bu ülkede yapılan yargılama sonucunda hükmolunan cezanın infaz edilen kısmı, Türkiye'de uyuşturucu veya uyarıcı madde ihracı dolayısıyla yapılacak yargılama sonucunda hükmolunan cezadan mahsup edilir.
- Uyuşturucu veya uyarıcı maddeleri ruhsatsız veya ruhsata aykırı olarak ülke içinde satan, satışa arz eden, başkalarına veren, sevk eden, nakleden, depolayan, satın alan, kabul eden, bulunduran kişi bu suçun cezasıyla cezalandırılır. Ancak, uyuşturucu veya uyarıcı madde verilen veya satılan kişinin çocuk olması hâlinde, veren veya satan kişinin cezası artırılır
- Yukarıdaki fıkralarda belirtilen uyuşturucu veya uyarıcı maddelerin eroin, kokain, morfin, sentetik kannabinoid ve türevleri veya bazmorfin olması,
- Üçüncü fıkradaki fiillerin; okul, yurt, hastane, kışla veya ibadethane gibi tedavi, eğitim, askerî ve sosyal amaçla toplu bulunulan bina ve tesisler ile bunların varsa çevre duvarı, tel örgü veya benzeri engel veya işaretlerle belirlenen sınırlarına iki yüz metreden yakın mesafe içindeki umumi veya umuma açık yerlerde işlenmesi, hâlinde verilecek ceza yarı oranında artırılır.
- Yukarıdaki fıkralarda gösterilen suçların, üç veya daha fazla kişi tarafından birlikte işlenmesi hâlinde verilecek ceza yarı oranında, suç işlemek için teşkil edilmiş bir örgütün faaliyeti çerçevesinde işlenmesi hâlinde, verilecek ceza bir kat artırılır.
- Üretimi resmi makamların iznine veya satışı yetkili tabip tarafından düzenlenen reçeteye bağlı olan ve uyuşturucu veya uyarıcı madde etkisi doğuran her türlü madde açısından da yukarıdaki fıkralar hükümleri uygulanır. Ancak, verilecek ceza yarısına kadar indirilebilir.
- Uyuşturucu veya uyarıcı etki doğurmamakla birlikte, uyuşturucu veya uyarıcı madde üretiminde kullanılan ve ithal veya imali resmi makamların iznine bağlı olan maddeyi ülkeye ithal eden, imal eden, satan, satın alan, sevk eden, nakleden, depolayan veya ihraç eden kişi bu suçtan ceza alır
- Bu maddede tanımlanan suçların tabip, diş tabibi, eczacı, kimyager, veteriner, sağlık memuru, laborant, ebe, hemşire, diş teknisyeni, hastabakıcı, sağlık hizmeti veren, kimyacılıkla veya ecza ticareti ile iştigal eden kişi tarafından işlenmesi halinde, verilecek ceza yarı oranında artırılır.

Tüzel kişiler hakkında güvenlik tedbiri uygulanması

(Madde 189/1) Uyuşturucu veya uyarıcı madde imal ve ticareti suçlarının bir tüzel kişinin faaliyeti çerçevesinde işlenmesi halinde, tüzel kişi hakkında bunlara özgü güvenlik tedbirlerine hükmolunur.

Uyuşturucu veya uyarıcı madde kullanılmasını kolaylaştırma (Madde 190)

Uyuşturucu veya uyarıcı madde kullanılmasını kolaylaştırmak için;

- a) Özel yer, donanım veya malzeme sağlayan,
- b) Kullananların yakalanmalarını zorlaştıracak önlemler alan,
- c) Kullanma yöntemleri konusunda başkalarına bilgi veren, kişi bu suçu işlemiştir

Uyuşturucu veya uyarıcı madde kullanılmasını alenen özendiren veya bu nitelikte yayın yapan kişi, bu suçu işlemiştir

Cezayı ağırlaştırma nedeni: Bu maddede tanımlanan suçların tabip, diş tabibi, eczacı, kimyager, veteriner, sağlık memuru, laborant, ebe, hemşire, diş teknisyeni, hastabakıcı, sağlık hizmeti veren, kimyacıyla veya ecza ticareti ile iştigal eden kişi tarafından işlenmesi halinde, verilecek ceza yarı oranında artırılır.

Kullanmak için uyuşturucu veya uyarıcı madde satın almak, kabul etmek veya bulundurmak ya da uyuşturucu veya uyarıcı madde kullanmak (Madde 191)

Kullanmak için uyuşturucu veya uyarıcı madde satın alan, kabul eden veya bulunduran ya da uyuşturucu veya uyarıcı madde kullanan kişi, iki yıldan beş yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.

Bu suçtan dolayı başlatılan soruşturmada şüpheli hakkında 4/12/2004 tarihli ve 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanununun 171 inci maddesindeki şartlar aranmaksızın, beş yıl süreyle kamu davasının açılmasının ertelenmesine karar verilir. Cumhuriyet savcısı, bu durumda şüpheliyi, erteleme süresi zarfında kendisine yüklenen yükümlülüklerle uygun davranmadığı veya yasakları ihlal ettiği takdirde kendisi bakımından ortaya çıkabilecek sonuçlar konusunda uyarır.

Ertelme süresi zarfında şüpheli hakkında asgari bir yıl süreyle denetimli serbestlik tedbiri uygulanır. Bu süre Cumhuriyet savcısının kararı ile üçer aylık sürelerle en fazla bir yıl daha uzatılabilir. Hakkında denetimli serbestlik tedbiri verilen kişi, gerek görülmesi hâlinde denetimli serbestlik süresi içinde tedaviye tabi tutulabilir.

Kişinin, ertelme süresi zarfında;

- a) Kendisine yüklenen yükümlülüklerle veya uygulanan tedavinin gereklerine uygun davranmamakta ısrar etmesi,
- b) Tekrar kullanmak için uyuşturucu veya uyarıcı madde satın alması, kabul etmesi veya bulundurması,
- c) Uyuşturucu veya uyarıcı madde kullanması, hâlinde, hakkında kamu davası açılır.

Ertelme süresi zarfında kişinin kullanmak için tekrar uyuşturucu veya uyarıcı madde satın alması, kabul etmesi veya bulundurması ya da uyuşturucu veya uyarıcı madde kullanması, dördüncü fıkra uyarınca ihlal nedeni sayılır ve ayrı bir soruşturma ve kovuşturma konusu yapılmaz.

Dördüncü fıkraya göre kamu davasının açılmasından sonra, birinci fıkrada tanımlanan suçun tekrar işlendiği iddiasıyla açılan soruşturmalarda ikinci fıkra uyarınca kamu davasının açılmasının ertelenmesi kararı verilemez.

Şüpheli ertelme süresi zarfında dördüncü fıkrada belirtilen yükümlülüklerle aykırı davranmadığı ve yasakları ihlal etmediği takdirde, hakkında kovuşturmayla yer olmadığı kararı verilir.

Bu Kanunun;

- a) 188 inci maddesinde tanımlanan uyuşturucu veya uyarıcı madde imal ve ticareti,
- b) 190 inci maddesinde tanımlanan uyuşturucu veya uyarıcı madde kullanılmasını kolaylaştırma,

suçundan dolayı yapılan kovuşturma evresinde, suçun münhasıran bu madde kapsamına girdiğinin anlaşılması hâlinde, sanık hakkında bu madde hükümleri çerçevesinde hükmün açıklanmasının geri bırakılması kararı verilir.

Bu maddede aksine düzenleme bulunmayan hâllerde, Ceza Muhakemesi Kanununun kamu davasının açılmasının ertelenmesine ilişkin 171 inci maddesi veya hükmün açıklanmasının geri bırakılmasına ilişkin 231 inci maddesi hükümleri uygulanır.

Birinci fıkradaki fiillerin; okul, yurt, hastane, kışla veya ibadethane gibi tedavi, eğitim, askerî ve sosyal amaçla toplu bulunulan bina ve tesisler ile bunların varsa çevre duvarı, tel örgü veya benzeri engel veya işaretlerle belirlenen sınırlarına iki yüz metreden yakın mesafe içindeki umumi veya umuma açık yerlerde işlenmesi hâlinde verilecek ceza yarı oranında artırılır.

Etkin pişmanlık (Madde 192)

- Uyuşturucu veya uyarıcı madde imal ve ticareti suçlarına iştirak etmiş olan kişi, resmi makamlar tarafından haber alınmadan önce, diğer suç ortaklarını ve uyuşturucu veya uyarıcı maddelerin saklandığı veya imal edildiği yerleri merciine haber verirse, verilen bilginin suç ortaklarının yakalanmasını veya uyuşturucu veya uyarıcı maddenin ele geçirilmesini sağlaması halinde, hakkında cezaya hükmolunmaz.
- Kullanmak için uyuşturucu veya uyarıcı madde satın alan, kabul eden veya bulunduran kişi, resmi makamlar tarafından haber alınmadan önce, bu maddeyi kimden, nerede ve ne zaman temin ettiğini merciine haber vererek suçluların yakalanmalarını veya uyuşturucu veya uyarıcı maddenin ele geçirilmesini kolaylaştırırsa, hakkında cezaya hükmolunmaz.
- Bu suçlar haber alındıktan sonra gönüllü olarak, suçun meydana çıkmasına ve fail veya diğer suç ortaklarının yakalanmasına hizmet ve yardım eden kişi hakkında verilecek ceza, yardımın niteliğine göre dörtte birden yarısına kadar indirilir.
- Uyuşturucu veya uyarıcı madde kullanan kişi, hakkında kullanmak için uyuşturucu veya uyarıcı madde satın almak, kabul etmek veya bulundurmaktan dolayı soruşturma başlatılmadan önce resmi makamlara veya sağlık kuruluşlarına başvurarak tedavi ettirilmesini isterse, cezaya hükmolunmaz. Bu durumda kamu görevlileri ile sağlık mesleği mensuplarının 279 uncu ve 280 inci maddeler uyarınca suçu bildirme yükümlülüğü doğmaz.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

KAMU GÜVENİNE KARŞI SUÇLAR

RESMİ BELGEDE SAHTECİLİK

(Madde 204/1)

Bir resmi belgeyi sahte olarak düzenleyen, gerçek bir resmi belgeyi başkalarını aldatacak şekilde değiştiren veya sahte resmi belgeyi kullanan kişinin işlediği seçimlik hareketli bir suçtur. Bu suç kamu güvenine karşı işlenen suçlar arasında düzenlenmiştir. Bu suçun devlete karşı işlendiği kabul edilir dolayısıyla başka kişiler aleyhine işlense de esasen suçtan zarar görev devlettir. Fakat aleyhine kullanılan bu belgeden dolayı kamu davasına müdahil olunabilir. Resmi belgede sahtecilik suçunun konusunu oluşturan belgenin gerçeğinin bir kişi veya kurum tarafından düzenlenmesi gerekir. Belgenin gerçeğini düzenleyen bir kişi veya kurum yoksa resmi evrakta sahtecilik suçu meydana gelmez. Resmi belgede sahtecilik suçunun en önemli şartlarından biri belgenin aldatıcılık özelliğine sahip olmalıdır. Zarar olasılığının meydana gelmesi için evrakta yapılan sahteciliğin çok sayıda insanı aldatacak nitelikte olması gerekir. Sahtecilik belgeden açıkça anlaşılıyorsa o belgenin aldatma yeteneği olmadığından, suçun unsuru olan aldatıcılık özelliğinin gerçekleştiği ileri sürülemez.

Bir belgenin resmi belge gibi gerçekmiş gibi üretilmesi veya düzenlenmesi suretiyle bu suç işlenir. Belge, kısmen veya tamamen gerçeğe aykırı üretilmişse suç meydana gelmiştir. Belgenin şekil, amblem veya diğer yazı özellikleri yönünden taklit edilmesi de düzenleme suçu için yeterlidir. Mesela nüfus müdürlüğü tarafından verilen evrakın şekil yönünden taklit edilerek üretilmesi resmi belgeyi sahte olarak düzenleme suçunu oluşturur.

Cezayı ağırlaştırın neden (Madde 204/2) Görevi gereği düzenlemeye yetkili olduğu resmi bir belgeyi sahte olarak düzenleyen, gerçek bir belgeyi başkalarını aldatacak şekilde değiştiren, gerçeğe aykırı olarak belge düzenleyen veya sahte resmi belgeyi kullanan kamu görevlisinin cezası artırılır

Cezayı ağırlaştırıcı neden (Madde 204/3) Resmi belgenin, kanun hükmü gereği sahteliği sabit oluncaya kadar geçerli olan belge niteliğinde olması halinde cezası artırılır.

Resmî belgeyi bozmak, yok etmek veya gizlemek

(Madde 205/1) Gerçek bir resmi belgeyi bozan, yok eden veya gizleyen kişi bu suçun cezası ile cezalandırılır. **Suçun kamu görevlisi tarafından işlenmesi halinde, verilecek ceza artırılır.(ikinci cümle cezayı ağırlaştırır)**

RESMÎ BELGENİN DÜZENLENMESİNDE YALAN BEYAN

(Madde 206/1) Bir resmi belgeyi düzenlemek yetkisine sahip olan kamu görevlisine yalan beyanda bulunan kişi bu suçun cezası ile cezalandırılır.

ÖZEL BELGEDE SAHTECİLİK

(Madde 207/1) Bir özel belgeyi sahte olarak düzenleyen veya gerçek bir özel belgeyi başkalarını aldatacak şekilde değiştiren ve kullanan kişi bu suç işlemiştir. Özel belgede sahtecilik suçunun resmi belgede sahtecilik suçundan en önemli farklarından biri, özel evrakta sahtecilik suçunda belgenin mutlaka kullanılması zorunluluğudur.

Resmi evrakta sahtecilik suçunda, evrakın üretilmesi, düzenlenmesi veya değiştirilmesi suçun oluşması için yeterliyken, özel belgede sahtecilik suçunda evrakın ayrıca mutlaka kullanılması da gerekir. Suçun oluşması için fail tarafından sahte özel bir belge düzenlenmeli ve aynı belge kullanılmalıdır. Yani, sahte olarak düzenlenen bir belge kullanılmazsa özel belgede sahtecilik suçu meydana gelmez. Özel belgede maddi sahtecilik cezalandırılırken fikri sahtecilik cezalandırılmıyor yani belgenin hazırlanması yeterli değil aynı zamanda kullanılması gerekir.

(Madde 207/2) Bir sahte özel belgeyi bu özelliğini bilerek kullanan kişi de yukarıdaki fıkra hükmüne göre cezalandırılır.

ÖZEL BELGEYİ BOZMAK, YOK ETMEK VEYA GİZLEMEK

(Madde 208 /1) Gerçek bir özel belgeyi bozan, yok eden veya gizleyen kişi, bir yıldan üç yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.

AÇIĞA İMZANIN KÖTÜYE KULLANILMASI

(Madde 209/1) Belirli bir tarzda doldurulup kullanılmak üzere kendisine teslim olunan imzalı ve kısmen veya tamamen boş bir kağıdı, verilme nedeninden farklı bir şekilde dolduran kişi, şikayet üzerine, üç aydan bir yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.

(Madde 209/2) İmzalı ve kısmen veya tamamen boş bir kağıdı hukuka aykırı olarak ele geçirip veya elde bulundurup da hukuki sonuç doğuracak şekilde dolduran kişi, belgede sahtecilik hükümlerine göre cezalandırılır.

RESMÎ BELGE HÜKMÜNDE BELGELER

(Madde 210/1) Özel belgede sahtecilik suçunun konusunun,

- Emre veya hamile yazılı kambiyo senedi,
- Emtiyayı temsil eden belge,
- Hisse senedi,

- Tahvil veya
- Vasiyetname olması halinde,

resmi belgede sahtecilik suçuna ilişkin hükümler uygulanır.

(Madde 210/2) Gerçeğe aykırı belge düzenleyen tabip, diş tabibi, eczacı, ebe, hemşire veya diğer sağlık mesleği mensubu bu suçu işlemiştir. Düzenlenen belgenin kişiye haksız bir menfaat sağlaması ya da kamunun veya kişilerin zararına bir sonuç doğurucu nitelik taşıması halinde, resmi belgede sahtecilik hükümlerine göre cezaya hükmolunur.

Daha az cezayı gerektiren hal

(Madde 211/1) Bir hukuki ilişkiye dayanan alacağın ispatı veya gerçek bir durumun belgelenmesi amacıyla belgede sahtecilik suçunun işlenmesi halinde, verilecek ceza, yarısı oranında indirilir.

İçtima

(Madde 212/1) Sahte resmi veya özel belgenin bir başka suçun işlenmesi sırasında kullanılması halinde, hem sahtecilik hem de ilgili suçtan dolayı ayrı ayrı cezaya hükmolunur.

BEŞİNCİ BÖLÜM

KAMU BARIŞINA KARŞI SUÇLAR

HALK ARASINDA KORKU VE PANİK YARATMAK AMACIYLA TEHDİT

(Madde 213/1) Halk arasına endişe, korku ve panik yaratmak amacıyla hayat, sağlık, vücut veya cinsel dokunulmazlık ya da malvarlığı bakımından alenen tehditte bulunan kişi bu suçu işlemiştir

Cezayı ağırlaştıran neden **(Madde 213/2)** Suçun silahla işlenmesi halinde, verilecek ceza, kullanılan silahın niteliğine göre cezası artırılabilir.

SUÇ İŞLEMESİNE TAHİRİK

(Madde 214/1) Suç işlemek için alenen tahrikte bulunan kişi bu suçu işlemiştir

(Madde 214/2) Halkın bir kısmını diğer bir kısmına karşı silahlandırarak, birbirini öldürmeye tahrik eden kişinin cezası artırılır (tehlike suçudur)

(Madde 214/3) Tahrik konusu suçların işlenmesi halinde, tahrik eden kişi, bu suçlara azmettiren sıfatıyla cezalandırılır.

SUÇU VE SUÇLUYU ÖVME

(Madde 215/1) İşlenmiş olan bir suçu veya işlemiş olduğu suçtan dolayı bir kişiyi alenen öven kimse, bu nedenle kamu düzeni açısından açık ve yakın bir tehlikenin ortaya çıkması hâlinde işlenir

HALKI KİN VE DÜŞMANLIĞA TAHİRİK VEYA AŞAĞILAMA

(Madde 216/1) Halkın sosyal sınıf, ırk, din, mezhep veya bölge bakımından farklı özelliklere sahip bir kesimini, diğer bir kesimi aleyhine kin ve düşmanlığa alenen tahrik eden kimse, bu nedenle kamu güvenliği açısından açık ve yakın bir tehlikenin ortaya çıkması halinde bu suç işlemiştir.

(Madde 216/2) Halkın bir kesimini, sosyal sınıf, ırk, din, mezhep, cinsiyet veya bölge farklılığına dayanarak alenen aşağılayan kişi de bu suçu işlemiştir (SOYUT TEHLİKE SUÇU)

(Madde 216/3) Halkın bir kesiminin benimsediği dini değerleri alenen aşağılayan kişi, fiilin kamu barışını bozmaya elverişli olması halinde bu suç işlemiştir. (SOMUT TEHLİKE SUÇU)

KANUNLARA UYMAMAYA TAHRİK

(Madde 217/1) Halkı kanunlara uymamaya alenen tahrik eden kişi, tahrikin kamu barışını bozmaya elverişli olması halinde işlenebilen bir suçtur. (SOMUT TEHLİKE SUÇU)

Ortak hüküm

(Madde 218/1) Yukarıdaki maddelerde tanımlanan suçların basın ve yayın yoluyla işlenmesi hâlinde, verilecek ceza yarı oranına kadar artırılır. Ancak, haber verme sınırlarını aşmayan ve eleştiri amacıyla yapılan düşünce açıklamaları suç oluşturmaz.

SUÇ İŞLEMENİN AMACIYLA ÖRGÜT KURMA (Madde 220)

- Kanunun suç saydığı fiilleri işlemek amacıyla örgüt kuranlar veya yönetenler, örgütün yapısı, sahip bulunduğu üye sayısı ile araç ve gereç bakımından amaç suçları işlemeye elverişli olması halinde işlenebilir. Ancak, örgütün varlığı için üye sayısının en az üç kişi olması gerekir.
- Suç işlemek amacıyla kurulmuş olan örgüte üye olanlar da bu suçu işlemiştir.
- Örgütün silahlı olması halinde verilecek ceza artırılır
- Örgütün faaliyeti çerçevesinde suç işlenmesi halinde, ayrıca bu suçlardan dolayı da cezaya hükmolunur.
- Örgüt yöneticileri, örgütün faaliyeti çerçevesinde işlenen bütün suçlardan dolayı ayrıca fail olarak cezalandırılır.
- Örgüte üye olmamakla birlikte örgüt adına suç işleyen kişi, ayrıca örgüte üye olmak suçundan verilen ceza indirilebilir. Bu fıkra hükmü sadece silahlı örgütler hakkında uygulanır.
- Örgüt içindeki hiyerarşik yapıya dahil olmamakla birlikte, örgüte bilerek ve isteyerek yardım eden kişi, örgüt üyesi olarak cezalandırılır. Örgüt üyeliğinden dolayı verilecek ceza, yapılan yardımın niteliğine göre ceza indirilebilir.
- Örgütün cebir, şiddet veya tehdit içeren yöntemlerini meşru gösterecek veya övecek ya da bu yöntemlere başvurmayı teşvik edecek şekilde propagandasını yapan kişi, bir yıldan üç yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır. Bu suçun basın ve yayın yolu ile işlenmesi halinde, verilecek ceza yarı oranında artırılır.

Etkin pişmanlık (Madde 221)

Bu suça değişik zamanlarda cezayı kaldıran ya da azaltan hükümleri uygulanır.

DOKUZUNCU BÖLÜM

EKONOMİ, SANAYİ VE TİCARETE İLİŞKİN SUÇLAR

İHALEYE FESAT KARIŞTIRMA

(Madde 235/1) Kamu kurumu veya kuruluşları adına yapılan mal veya hizmet alım veya satımlarına ya da kiralamalara ilişkin ihaleler ile yapım ihalelerine fesat karıştıran kişi bu suçu işlemiştir.

(Madde 235/2) Aşağıdaki hallerde ihaleye fesat karıştırılmış sayılır:

a) Hileli davranışlarla;

1. İhaleye katılma yeterliğine veya koşullarına sahip olan kişilerin ihaleye veya ihale sürecindeki işlemlere katılmalarını engellemek,

2. İhaleye katılma yeterliğine veya koşullarına sahip olmayan kişilerin ihaleye katılmasını sağlamak,

3. Teklif edilen malları, şartnamesinde belirtilen niteliklere sahip olduğu halde, sahip olmadığından bahisle değerlendirme dışı bırakmak,

4. Teklif edilen malları, şartnamesinde belirtilen niteliklere sahip olmadığı halde, sahip olduğundan bahisle değerlendirmeye almak.

b) Tekliflerle ilgili olup da ihale mevzuatına veya şartnamelere göre gizli tutulması gereken bilgilere başkalarının ulaşmasını sağlamak.

c) Cebir veya tehdit kullanmak suretiyle ya da hukuka aykırı diğer davranışlarla, ihaleye katılma yeterliğine veya koşullarına sahip olan kişilerin ihaleye, ihale sürecindeki işlemlere katılmalarını engellemek.

d) İhaleye katılmak isteyen veya katılan kişilerin ihale şartlarını ve özellikle fiyatı etkilemek için aralarında açık veya gizli anlaşma yapmaları.

(3) İhaleye fesat karıştırma suçunun;

a) Cebir veya tehdit kullanmak suretiyle işlenmesi hâlinde temel cezanın alt sınırı beş yıldan az olamaz. Ancak, kasten yaralama veya tehdit suçunun daha ağır cezayı gerektiren nitelikli hâllerinin gerçekleşmesi durumunda, ayrıca bu suçlar dolayısıyla cezaya hükmolunur.

(4) İhaleye fesat karıştırma dolayısıyla menfaat temin eden görevli kişiler, ayrıca bu nedenle ilgili suç hükmüne göre cezalandırılırlar.

(5) Yukarıdaki fıkralar hükümleri, kamu kurum veya kuruluşları aracılığı ile yapılan artırma veya eksiltmeler ile kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları, kamu kurum veya kuruluşlarının ya da kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarının iştirakiyle kurulmuş şirketler, bunların bünyesinde faaliyet icra eden vakıflar, kamu yararına çalışan dernekler veya kooperatifler adına yapılan mal veya hizmet alım veya satımlarına ya da kiralamalara fesat karıştırılması halinde de uygulanır.

Tefecilik

(Madde 241/1) Kazanç elde etmek amacıyla başkasına ödünç para veren kişi bu suçu işlemiştir

(Madde 241/2) Suçun bir örgütün faaliyeti çerçevesinde işlenmesi hâlinde verilecek ceza artırılır

Tüzel kişiler hakkında güvenlik tedbiri uygulanması

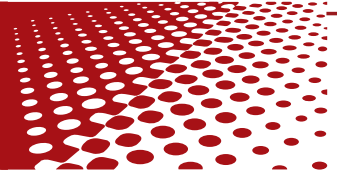
(Madde 242/1) Bu bölümde yer alan suçların işlenmesi suretiyle yararına haksız menfaat sağlanan tüzel kişiler hakkında bunlara özgü güvenlik tedbirlerine hükmolunur.

MİLLETE VE DEVLETE KARŞI SUÇLAR-1

KAMU İDARESİNİN GÜVENİRLİĞİNE VE İŞLEYİŞİNE KARŞI SUÇLAR	ADLİYEYE KARŞI SUÇLAR	DEVLETİN EGEMENLİK ALEMETLERİNE VE ORGANLARININ SAYGINLIĞINA KARŞI SUÇLAR	DEVLETİN GÜVENLİĞİNE KARŞI SUÇLAR
Zimmet	İftira	Cumhurbaşkanına hakaret	Devletin birliğini ve ülke bütünlüğünü bozmak
İrtikap	Başkasının kimlik bilgilerinin kullanılması	Devletin egemenlik alametlerini aşağılama	Düşmanla işbirliği yapmak
Rüşvet	Suç üstlenme	Türk Milletini, Türkiye Cumhuriyeti Devletini, Devletin kurum ve organlarını aşağılama	Devlete karşı savaşa tahrik
Nüfuz ticareti	Suç uydurma		Temel millî yararlar karşı faaliyetlerde bulunmak için yarar sağlama
Görevi kötüye kullanma	Yalan tanıklık		Yabancı devlet aleyhine asker toplama
Denetim görevinin ihmali	Yalan yere yemin		Askerî tesisleri tahrip ve düşman askerî hareketleri yararına anlaşma
Kamu görevine ait araç ve gereçleri suçta kullanma	Kamu görevlisinin suçu bildirmemesi		Düşman devlete maddi ve mali yardım
Görevi yaptırmamak için direnme	Suç bildirmeme		
Özel işaret ve kıyafetleri usulsüz kullanma	Kamu görevlisinin işlenen suçu bildirmemesi		
Kamu görevinin usulsüz olarak üstlenilmesi	Sağlık mensubunun işlenen suçu bildirmemesi		
	Suç delillerini yok etme, gizleme veya değiştirme		
	Suçtan kaynaklanan malvarlığı değerlerini aklama		
	Suçluyu kayırma		
	Muhafaza görevini kötüye kullanma		
	Resmen teslim olunan mala elkonulması		

MİLLETE VE DEVLETE KARŞI SUÇLAR-2

ANAYASAL DÜZENE VE BU DÜZENİN İŞLEYİŞİNE KARŞI SUÇLAR	MİLLİ SAVUNMAYA KARŞI SUÇLAR	DEVLETİN SIRLARINA KARŞI SUÇLAR VE CASUSLUK	YABANCI DEVLETLERLE OLAN İLİŞKİLERE KARŞI SUÇLAR
Anayasayı ihlal	Askerî komutanlıkların gasbı	Devletin güvenliğine ilişkin bilgileri temin etme	Yabancı devlet başkanına karşı suç
Cumhurbaşkanına suikast ve fiili saldırı	Halkı askerlikten soğutma	Siyasal veya askerî casusluk	Yabancı devlet bayrağına karşı hakaret
Yasama organına karşı suç	Askerleri itaatsizliğe teşvik	Devletin güvenliğine ve siyasal yararlarına ilişkin bilgileri açıklama	Yabancı devlet temsilcilerine karşı suç
Hükümete karşı işlenen suç	Yabancı hizmetine asker yazma, yazılma	Gizli kalması gereken bilgileri açıklama	
Türkiye Cumhuriyeti Hükûmetine karşı silâhlı isyan	Savaş zamanında emirlere uymama	Uluslararası casusluk	
	Savaşta yalan haber yayma	Askerî yasak bölgelere girme	
	Seferberlikle ilgili görevin ihmali	Devlet sırlarından yararlanma, Devlet hizmetlerinde sadakatsizlik	
	Düşmandan unvan ve benzeri payeler kabulü	Yasaklanan bilgilerin casusluk maksadıyla temini	
		Yasaklanan bilgileri siyasal veya askerî casusluk maksadıyla açıklama	
		Taksir sonucu casusluk fiillerinin işlenmesi	
		Devlet güvenliği ile ilgili belgeleri elinde bulundurma	

DÖRDÜNCÜ KISIM

MİLLETE VE DEVLETE

KARŞI SUÇLAR VE SON

HÜKÜMLER

BİRİNCİ BÖLÜM

KAMU İDARESİNİN GÜVENİRLİĞİNE VE İŞLEYİŞİNE KARŞI SUÇLAR

ZİMMET

(Madde 247/1) Görevi nedeniyle zilyedliği kendisine devredilmiş olan veya koruma ve gözetimiyle yükümlü olduğu malı kendisinin veya başkasının zimmetine geçiren kamu görevlisi bu suçu işlemiştir. Zimmet suçu, rüşvet suçu, irtikap suçu ve görevi kötüye kullanma suçu ile karıştırılmamalıdır.

Görevi kötüye kullanma; kamu görevlisinin görevlerinin gereklerine aykırı hareket etmesiyle oluşan genel bir suçtur. İrtikap suçu, kamu görevlisinin icra ettiği kamu görevinin kendisine sağladığı nüfuzu kötüye kullanarak mağduru yarar sağlamaya zorlaması, ikna etmesi veya mağdurun hatasından faydalanması ile oluşur. Rüşvet suçu, bir tarafta rüşvet alan kamu görevlisinin diğer tarafta rüşvet veren kişinin olduğu çok failli bir karşılaşma suçu şeklinde işlenebilir.

Kamu görevlisi tarafından işlenebilecek özgü suçlardandır. Kamusal faaliyetin yürütülmesine atama, seçilme veya başka bir şekilde sürekli, süreli veya geçici olarak katılan kişi kamu görevlisi olarak kabul edilmektedir. Avukatın müvekkili adına tahsil ettiği parayı ona vermemesi örnek olarak gösterilebilir. Zimmet suçu, kamu görevlisine görevi nedeniyle zilyedliği devredilen veya koruma ve gözetimine bırakılan mal üzerinde ortaya çıkabilir. Suçun konusu olan mal kavramı, taşınır ve taşınmaz malların yanı sıra parasal değerleri de içerisinde barındırmaktadır.

Cezayı ağırlaştıran neden (Madde 247/2) Suçun, zimmetin açığa çıkmamasını sağlamaya yönelik hileli davranışlarla işlenmesi halinde, verilecek ceza yarı oranında artırılır.

Kullanma zimmeti

Cezayı hafifleten neden (Madde 247/3) Zimmet suçunun, malın geçici bir süre kullanıldıktan sonra iade edilmek üzere işlenmesi halinde, verilecek ceza yarı oranında indirilebilir.

Etkin pişmanlık

(Madde 248/1) Soruşturma başlamadan önce, zimmete geçirilen malın aynen iade edilmesi veya uğranılan zararın tamamen tazmin edilmesi halinde, verilecek cezanın üçte ikisi indirilir.

(Madde 248/2) Kovuşturma başlamadan önce, gönüllü olarak, zimmete geçirilen malın aynen iade edilmesi veya uğranılan zararın tamamen tazmin edilmesi halinde, verilecek cezanın yarısı indirilir. Etkin pişmanlığın hükümden önce gerçekleşmesi halinde, verilecek cezanın üçte biri indirilir.

Daha az cezayı gerektiren hal

(Madde 249/1) Zimmet suçunun konusunu oluşturan malın değerinin azlığı nedeniyle, verilecek ceza üçte birden yarıya kadar indirilir.

Bankacılık Kanununda düzenlenen zimmet

TCK'da düzenlenen genel zimmet suçunun yanında, mevzuatımızda bir de Bankacılık Kanunu'nda düzenlenen zimmet suçu bulunmaktadır. Görevi nedeniyle zilyetliği kendisine devredilmiş olan veya koruma ve gözetimiyle yükümlü olduğu para veya para yerine geçen evrak veya senetleri veya diğer malları kendisinin ya da başkasının zimmetine geçiren banka yönetim kurulu başkan ve üyeleri ile diğer mensupları bu suçu işlemiş olur.

İRTİKAP

İrtikap suçu, kamu görevlisinin tek taraflı olarak mağdurun iradesini etkilemesi neticesinde işlenen bir suçtur. Dolayısıyla bu suçun faili kamu görevlisi olduğu için özgülü suçtur ve aynı zamanda seçimlik hareketli bir suçtur. Kamu görevlisi olmayan kişiler, suça iştirak ettiklerinde suça yardım etme veya azmettirme gibi iştirak hükümleri gereği yargılanabilirler. İrtikap kamu görevlisinin görevini kötüye kullanmasıdır. TCK m. 257'de düzenlenen kamu görevlisinin görevini kötüye kullanma suçu irtikap suçuna göre genel nitelikte bir hükümdür.

Dolayısıyla özel norm-genel norm ilişkisi durumu göz önüne alındığında özel norm uygulanacak ve faile sadece irtikap suçundan ceza verilecektir. Fail ayrıca görevini kötüye kullanmadan ceza almayacak. İrtikap suçu, yararın sağlanması veya vaat edilmesi ile tamamlanır. irtikap suçunda, yararın haksız olması şart değildir. Örneğin kamu kurumundaki memurun borçluyu borcunu ödemeye icbar etmesi bu şekilde ortaya çıkabilir. İrtikap icrai hareketlerle işlenebildiği gibi ihmali davranışla da işlenebilir.

İrtikap suçunda, kendisine karşı icbar ve iknada bulunulan veya hatasından yararlanan kişi ile yarar sağlanan kişinin aynı kişi olması gerekmez. Örneğin kardeşi hakkında icbar kullanılmak suretiyle diğer kardeşten yarar sağlanmış olması durumunda irtikap suçu oluşur.

İCBAR (zorlama) SURETİYLE İRTİKAP (Madde 250/1)

Görevinin sağladığı nüfuzu kötüye kullanmak suretiyle kendisine veya başkasına yarar sağlanmasına veya bu yolda vaatte bulunulmasına bir kimseyi icbar eden kamu görevlisi bu suçu işlemiştir. Kamu görevlisinin haksız tutum ve davranışları karşısında, kişinin haklı bir işinin gereği gibi, hiç veya en azından vaktinde görülmeyeceği endişesiyle, kendisini mecbur hissederek, kamu görevlisine veya yönlendireceği kişiye menfaat temin etmiş olması halinde, icbarın varlığı kabul edilir. Kanunda icbar etme fiili, manevi cebir anlamında kullanılmaktadır eğer kamu görevlisi maddi cebir kullanarak, yani fiziksel anlamda zor kullanarak failden menfaat elde etmeye çalışırsa icbar suretiyle irtikap suçu değil, yağma suçu meydana gelir.

İKNA SURETİYLE İRTİKAP (Madde 250/2)

Görevinin sağladığı güveni kötüye kullanmak suretiyle gerçekleştirdiği hileli davranışlarla, kendisine veya başkasına yarar sağlanmasına veya bu yolda vaatle bulunulmasına bir kimseyi ikna eden kamu görevlisi de bu suçu işlemiştir. Kamu görevlisi mağduru sözlü bir şekilde ikna edebileceği gibi yazılı sahte evrak oluşturarak da ikna edebilir. Önemli olan hileli davranışlarla mağdurun ikna edilmesi, iradesinin baskı altına alınmasıdır.

KİŞİNİN HATASINDAN YARARLANMAK SURETİYLE İRTİKAP (Madde 250/3)

İkinci fıkrada tanımlanan suçun kişinin hatasından yararlanarak işlenmiş olması halinde de suç meydana gelmiştir. Suçun hatadan yararlanma suretiyle irtikap suçu olarak kabul edilebilmesi için, kamu görevlisinin, mağdurun yapmış olduğu hataya hiçbir etkisinin olmaması gerekir. Yani, mağdur kendi kendine bir hataya düşmeli, kamu görevlisi de hatanın meydana gelmesinde hiçbir katkısı olmamasına rağmen, hatadan yararlanarak menfaat temin etmeye çalışmalıdır.

Cezayı hafifleten neden (Madde 250/4) İrtikap edilen menfaatin değeri ve mağdurun ekonomik durumu göz önünde bulundurularak verilecek ceza yarısına kadar indirilebilir.

Denetim görevinin ihmali

Madde 251- (1) **Zimmet veya irtikap suçunun** işlenmesine kasten göz yuman denetimle yükümlü kamu görevlisi, işlenen suçun **müşterek faili** olarak sorumlu tutulur.

(2) Denetim görevini ihmal ederek, zimmet veya irtikap suçunun işlenmesine imkan sağlayan kamu görevlisi bu suçu işlemiştir

RÜŞVET (Madde/252)

Bir yanda rüşvet veren gerçek kişi ile diğer tarafta rüşvet alan kamu görevlisinin bulunduğu her zaman birden fazla failin olduğu kamu idaresinin güvenirliliğine karşı işlenen çok failli bir karşılaşma suçudur. Kısacası hem rüşvet veren hem de rüşvet alan rüşvet suçu işler. Rüşvet suçundan bahsedilebilmesi için rüşvet anlaşmasının tarafların özgür iradeleriyle yapılması gerekir.

Rüşvet suçunda anlaşma yapıldıktan sonra, henüz yarar elde edilmeden veya rüşvet konusu iş yapılmadan vazgeçme gerçekleşse bile failer hakkında gönüllü vazgeçme hükümleri uygulanamaz. Çünkü, rüşvet suçunda anlaşmanın sağlanması ile rüşvet suçu tamamlanmış olur.

Tamamlanan bir suçtan gönüllü vazgeçme mümkün değildir. Ancak, suç tamamlandıktan sonra vazgeçme nedeniyle etkin pişmanlık hükümleri uygulanabilir.

(Madde252/1) Görevinin ifasıyla ilgili bir işi yapması veya yapmaması için, doğrudan veya aracılar vasıtasıyla, bir kamu görevlisine veya göstereceği bir başka kişiye menfaat sağlayan kişi bu suçu işlemiştir

(Madde252/2) Görevinin ifasıyla ilgili bir işi yapması veya yapmaması için, doğrudan veya aracılar vasıtasıyla, kendisine veya göstereceği bir başka kişiye menfaat sağlayan kamu görevlisi de bu suçu işlemiştir

(Madde252/3) Rüşvet konusunda anlaşmaya varılması halinde, suç tamamlanmış gibi cezaya hükmolunur.

(Madde252/4) Kamu görevlisinin rüşvet talebinde bulunması ve fakat bunun kişi tarafından kabul edilmemesi ya da kişinin kamu görevlisine menfaat temini konusunda teklif veya vaatle bulunması ve fakat bunun kamu görevlisi tarafından kabul edilmemesi hâllerinde fail hakkında verilecek ceza yarı oranında indirilir.

(Madde252/5) Rüşvet teklif veya talebinin karşı tarafa iletilmesi, rüşvet anlaşmasının sağlanması veya rüşvetin temini hususlarında aracılık eden kişi, kamu görevlisi sıfatını taşıyıp taşımadığına bakılmaksızın, müşterek fail olarak cezalandırılır.

(Madde252/6) Rüşvet ilişkisinde dolaylı olarak kendisine menfaat sağlanan üçüncü kişi veya tüzel kişinin menfaati kabul eden yetkilisi, kamu görevlisi sıfatını taşıyıp taşımadığına bakılmaksızın, müsterek fail olarak cezalandırılır.

Cezayı ağırlaştırıcı neden (Madde252/7) Rüşvet alan veya talebinde bulunan ya da bu konuda anlaşmaya varan kişinin; yargı görevi yapan, hakem, bilirkişi, noter veya yeminli mali müşavir olması halinde, verilecek ceza artırılır.

(Madde252/8) Bu madde hükümleri;

- a) Kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları,
- b) Kamu kurum veya kuruluşlarının ya da kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarının iştirakiyle kurulmuş şirketler,
- c) Kamu kurum veya kuruluşlarının ya da kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarının bünyesinde faaliyet icra eden vakıflar,
- d) Kamu yararına çalışan dernekler,
- e) Kooperatifler,
- f) Halka açık anonim şirketler, adına hareket eden kişilere, kamu görevlisi sıfatını taşıyıp taşımadıklarına bakılmaksızın, görevlerinin ifasıyla ilgili bir işin yapılması veya yapılmaması amacıyla doğrudan veya aracılar vasıtasıyla, menfaat temin, teklif veya vaat edilmesi; bu kişiler tarafından talep veya kabul edilmesi; bunlara aracılık edilmesi; bu ilişki dolayısıyla bir başkasına menfaat temin edilmesi halinde de uygulanır.

(Madde252/9) Bu madde hükümleri;

- a) Yabancı bir devlette seçilmiş veya atanmış olan kamu görevlilerine,
- b) Uluslararası veya uluslararası mahkemelerde ya da yabancı devlet mahkemelerinde görev yapan hâkimlere, jüri üyelerine veya diğer görevlilere,
- c) Uluslararası veya uluslararası parlamento üyelerine,
- d) Kamu kurumu ya da kamu işletmeleri de dahil olmak üzere, yabancı bir ülke için kamusal bir faaliyet yürüten kişilere,
- e) Bir hukuki uyuşmazlığın çözümü amacıyla başvuru tahkim usulü çerçevesinde görevlendirilen vatandaş veya yabancı hakemlere,
- f) Uluslararası bir anlaşmaya dayalı olarak kurulan uluslararası veya uluslararası örgütlerin görevlilerine veya temsilcilerine, görevlerinin ifasıyla ilgili bir işin yapılması veya yapılmaması ya da uluslararası ticari işlemler nedeniyle bir işin veya haksız bir yararın elde edilmesi yahut muhafazası amacıyla; doğrudan veya aracılar vasıtasıyla, menfaat temin, teklif veya vaat edilmesi ya da bunlar tarafından talep veya kabul edilmesi halinde de uygulanır.

(Madde252/10) Dokuzuncu fıkra kapsamına giren rüşvet suçunun yurt dışında yabancı tarafından işlenmekle birlikte;

- a) Türkiye'nin,
- b) Türkiye'deki bir kamu kurumunun,
- c) Türk kanunlarına göre kurulmuş bir özel hukuk tüzel kişinin,
- d) Türk vatandaşının, tarafı olduğu bir uyuşmazlık ya da bu kurum veya kişilerle ilgili bir işlemin yapılması veya yapılmaması için işlenmesi halinde, rüşvet veren, teklif veya vaat eden; rüşvet alan, talep eden, teklif veya vaadini kabul eden; bunlara aracılık eden; rüşvet ilişkisi dolayısıyla kendisine menfaat temin edilen kişiler hakkında, Türkiye'de bulundukları takdirde, resen soruşturma ve kovuşturma yapılır.

Tüzel kişiler hakkında güvenlik tedbiri uygulanması

(Madde 253/1) Rüşvet suçunun işlenmesi suretiyle yararına haksız menfaat sağlanan tüzel kişiler hakkında bunlara özgü güvenlik tedbirlerine hükmolunur.

Etkin pişmanlık

(Madde 254/1) Rüşvet alan kişinin, durum resmi makamlarca öğrenilmeden önce, rüşvet konusu şeyi soruşturmaya yetkili makamlara aynen teslim etmesi halinde, hakkında rüşvet suçundan dolayı cezaya hükmolunmaz. Rüşvet alma konusunda başkasıyla anlaşılan kamu görevlisinin durum resmi makamlarca öğrenilmeden önce durumu yetkili makamlara haber vermesi halinde de hakkında bu suçtan dolayı cezaya hükmolunmaz.

(Madde 254/2) Rüşvet veren veya bu konuda kamu görevlisiyle anlaşmaya varan kişinin, durum resmi makamlarca öğrenilmeden önce, pişmanlık duyarak durumdan yetkili makamları haberdar etmesi halinde, hakkında rüşvet suçundan dolayı cezaya hükmolunmaz.

(Madde 254/3) Rüşvet suçuna iştirak eden diğer kişilerin, durum resmi makamlarca öğrenilmeden önce, pişmanlık duyarak durumdan yetkili makamları haberdar etmesi halinde, hakkında bu suçtan dolayı cezaya hükmolunmaz.

(Madde 254/4) Bu madde hükümleri, yabancı kamu görevlilerine rüşvet veren kişilere uygulanmaz.

NÜFUZ TİCARETİ (Madde 255)

Nüfuz ticareti suçu, kamu görevlisi olmayan bir kimsenin, kamu görevlileri üzerinde nüfuz sahibi olduğunu ileri sürerek haksız bir işi gördüreceği vaadiyle kendisine veya bir başkasına menfaat temin etmesi ile ortaya çıkan suçtur.

Nüfuz ticareti suçu işleyen kişi, haksız bir işi yaptırtmak için kamu görevlisinin pozisyonunu, yetki gücünü kullanabileceğini üçüncü kişilere vaad ediyor ama kamu görevlisi kendi pozisyonun kullanılarak haksız bir iş yapılacağından haberdar değildir. Kamu görevlisi görevine giren haksız işin yapılmasına kendi iradesi ile iştirak ederse "rüşvet suçu" meydana gelir. Nüfuz ticareti suçunun tamamlanması için bu anlaşma yeterlidir. Failin işi gördürmesi veya menfaatin temin edilmiş olup olmamasının hiçbir önemi yoktur.

(Madde 255/1) Kamu görevlisi üzerinde nüfuz sahibi olduğundan bahisle, haksız bir işin gördürülmesi amacıyla girişimde bulunması için, doğrudan veya aracılar vasıtasıyla, kendisine veya bir başkasına menfaat temin eden kişi bu suçu işlemiştir. Kişinin kamu görevlisi olması halinde ceza artırılır. İşinin gördürülmesi karşılığında veya gördürüleceği beklentisiyle menfaat sağlayan kişi de bu suçtan ceza alır.

(Madde 255/2) Menfaat temini konusunda anlaşmaya varılması halinde dahi, suç tamamlanmış gibi cezaya hükmolunur.

(Madde 255/3) Birinci fıkrada belirtilen amaç doğrultusunda menfaat talebinde bulunulması ve fakat bunun kabul edilmemesi ya da menfaat teklif veya vaadinde bulunulması ve fakat bunun kabul edilmemesi hallerinde ceza indirilir.

(Madde 255/4) Nüfuz ticareti suçuna aracılık eden kişi, müşterek fail olarak ile cezalandırılır.

(Madde 255/5) Nüfuz ticareti ilişkisinde dolaylı olarak kendisine menfaat sağlanan üçüncü gerçek kişi veya tüzel kişinin menfaati kabul eden yetkilileri, müşterek fail olarak cezalandırılır.

(Madde 255/6) İşin gördürülmesi amacıyla girişimde bulunmanın müstakil bir suç oluşturduğu hallerde kişiler ayrıca bu suç nedeniyle cezalandırılır.

(Madde 255/7) Bu madde hükümleri, 252 nci maddenin dokuzuncu fıkrasında sayılan kişiler üzerinde nüfuz ticareti yapılması halinde de uygulanır. Bu kişiler hakkında, Türkiye'de bulunmaları halinde, vatandaş veya yabancı olduklarına bakılmaksızın, resen soruşturma ve kovuşturma yapılır.

GÖREVİ KÖTÜYE KULLANMA

Kamu görevlisi tarafından ihmali ya da icrai bir şekilde işlenebilen suçtur. Bu suçun oluşması için kamu görevlisi olan failin, kanun veya idari düzenlemelerden doğan bir görevi olmalı ve bu görev dolayısıyla yetkili olmalıdır. Görevi kötüye kullanma suçu, genel kastla işlenebilen suçtur.

Kamu görevlisi olan kişinin görevi kötüye kullanma suçunu işlerken özel bir kastla hareket etmesi şart değildir. Kamu görevlisinin görevini ihmal ettiğini veya yerine getirmeyi geciktirdiğini bilmesi ve bunu isteyerek yapması yeterlidir aynı zamanda ihmal suretiyle görevi kötüye kullanma suçu da taksirle değil, kasten işlenen bir suçtur.

Rüşvet, zimmet, irtikap gibi suçlar görevi kötüye kullanma yoluyla işlenen suçlardır. Kamu görevlisinin işlediği fiil kanunda özel bir suç olarak düzenlenmişse bu özel suçun gerektirdiği cezayla cezalandırılır ayrıca görevi kötüye kullanma suçundan ceza verilemez

(Madde 257/1) Kanunda ayrıca suç olarak tanımlanan haller dışında, görevinin gereklerine aykırı hareket etmek suretiyle, kişilerin mağduriyetine veya kamunun zararına neden olan ya da kişilere haksız bir menfaat sağlayan kamu görevlisi bu suçu işlemiştir.

(Madde 257/2) Kanunda ayrıca suç olarak tanımlanan haller dışında, görevinin gereklerini yapmakta ihmal veya gecikme göstererek, kişilerin mağduriyetine veya kamunun zararına neden olan ya da kişilere haksız bir menfaat sağlayan kamu görevlisi bu suçu işlemiştir

GÖREVİ YAPTIRMAMAK İÇİN DİRENME

(Madde 265/1) Kamu görevlisine karşı görevini yapmasını engellemek amacıyla, cebir veya tehdit kullanan kişi bu suçu işlemiştir

Cezayı ağırlaştıran neden (Madde 265/2) Suçun yargı görevi yapan kişilere karşı işlenmesi halinde ceza artırılır

Cezayı ağırlaştıran neden (Madde 265/3) Suçun, kişinin kendisini tanımıyacak bir hale koyması suretiyle veya birden fazla kişi tarafından birlikte işlenmesi halinde ceza artırılır.

Cezayı ağırlaştıran neden (Madde 265/4) Suçun, silahla ya da var olan veya var sayılan suç örgütlerinin oluşturdukları korkutucu güçten yararlanılarak işlenmesi halinde ceza artırılır.

(Madde 265/5) Bu suçun işlenmesi sırasında kasten yaralama suçunun neticesi sebebiyle ağırlaştırılmış hallerinin gerçekleşmesi durumunda, ayrıca kasten yaralama suçuna ilişkin hükümler uygulanır.

İKİNCİ BÖLÜM**ADLİYEYE KARŞI SUÇLAR****İFTİRA**

(Madde 267/1) Yetkili makamlara ihbar veya şikayette bulunarak ya da basın ve yayın yoluyla, işlemediğini bildiği halde, hakkında soruşturma ve kovuşturma başlatılmasını ya da idari bir yaptırım uygulanmasını sağlamak için bir kimseye hukuka aykırı bir fiil isnat eden kişi bu suçu işlemiştir

Cezayı ağırlaştıran neden (Madde 267/2) Fiilin maddî eser ve delillerini uydurarak iftirada bulunulması halinde, ceza artırılır.

Cezayı ağırlaştıran neden (267/3) Yüklenen fiili işlemediğinden dolayı hakkında beraat kararı veya kovuşturmayla yer olmadığına dair karar verilmiş mağdurun aleyhine olarak bu fiil nedeniyle gözaltına alma ve tutuklama dışında başka bir koruma tedbiri uygulanmışsa ceza artırılır.

Cezayı ağırlaştırıcı neden (267/4) Yüklenen fiili işlemediğinden dolayı hakkında beraat kararı veya kovuşturmayaya yer olmadığına dair karar verilmiş olan mağdurun bu fiil nedeniyle gözaltına alınması veya tutuklanması halinde; iftira eden, ayrıca kişiyi hürriyetinden yoksun kılma suçuna ilişkin hükümlere göre dolaylı fail olarak sorumlu tutulur.

(267/5) Mağdurun hapis cezasına mahkum olduysa ceza artırılır

(267/8) İftira suçundan dolayı dava zamanaşımı, mağdurun fiili işlemediğinin sabit olduğu tarihten başlar.

(267/9) Basın ve yayın yoluyla işlenen iftira suçundan dolayı verilen mahkûmiyet kararı, aynı veya eşdeğerde basın ve yayın organıyla ilan olunur. İlan masrafı, hükümlüden tahsil edilir.

BAŞKASINA AİT KİMLİK VEYA KİMLİK BİLGİLERİNİN KULLANILMASI

(Madde 268/1) İşlediği suç nedeniyle kendisi hakkında soruşturma ve kovuşturma yapılmasını engellemek amacıyla, başkasına ait kimliği veya kimlik bilgilerini kullanan kimse, iftira suçuna ilişkin hükümlere göre cezalandırılır.

Etkin pişmanlık

(Madde 269/1) İftira edenin, mağdur hakkında adli veya idari soruşturma başlamadan önce, iftirasından dönmesi halinde, hakkında iftira suçundan dolayı verilecek cezanın beşte dördü indirilir.

(Madde 269/2) Mağdur hakkında kovuşturma başlamadan önce iftiradan dönme halinde, iftira suçundan dolayı verilecek cezanın dörtte üçü indirilir.

(Madde 269/3) Etkin pişmanlığın;

- a) Mağdur hakkında hükümden önce gerçekleşmesi halinde, verilecek cezanın üçte ikisi,
- b) Mağdurun mahkûmiyetinden sonra gerçekleşmesi halinde, verilecek cezanın yarısı,
- c) Hükmolunan cezanın infazına başlanması halinde, verilecek cezanın üçte biri, İndirilebilir.

(Madde 269/4) İftiranın konusunu oluşturan münhasıran idari yaptırım uygulanmasını gerektiren fiil dolayısıyla;

- a) İdari yaptırıma karar verilmeden önce etkin pişmanlıkta bulunulması halinde, verilecek cezanın yarısı,
- b) İdari yaptırım uygulandıktan sonra etkin pişmanlıkta bulunulması halinde, verilecek cezanın üçte biri, İndirilebilir.

(Madde 269/5) Basın ve yayın yoluyla yapılan iftiradan dolayı etkin pişmanlık hükümlerinden yararlanılabilmesi için, bunun aynı yöntemle yayınlanması gerekir.

SUÇ ÜSTLENME

(Madde 270/1) Yetkili makamlara, gerçeğe aykırı olarak, suçu işlediğini veya suça katıldığını bildiren kimseye iki yıla kadar hapis cezası verilir. Bu suçun üstsoy, altsoy, eş veya kardeşi cezadan kurtarmak amacıyla işlenmesi halinde ceza indirilebileceği gibi tamamen de kaldırılabilir.

SUÇ UYDURMA

(Madde 271/1) İşlenmediğini bildiği bir suçu, yetkili makamlara işlenmiş gibi ihbar eden ya da işlenmeyen bir suçun delil veya emarelerini soruşturma yapılmasını sağlayacak biçimde uyduran kimse bu suçu işlemiştir

SUÇU BİLDİRMEME (Madde 278)

(278/1) İşlenmekte olan bir suçu yetkili makamlara bildirmeyen kişi bu suç işlemiştir

(278/2) İşlenmiş olmakla birlikte, sebebiyet verdiği neticelerin sınırlandırılması halen mümkün bulunan bir suçu yetkili makamlara bildirmeyen kişi de bu suçu işlemiştir

Cezayı ağırlaştırıcı neden (278/3) Mağdurun onbeş yaşını bitirmemiş bir çocuk, bedensel veya ruhsal bakımdan engelli olan ya da hamileliği nedeniyle kendisini savunamayacak durumda bulunan kimse olması halinde ceza artırılır.

Şahsi cezasızlık nedeni (278/4) Tanıklıktan çekinebilecek olan kişiler bakımından cezaya hükmolunmaz. Ancak, suçu önleme yükümlülüğünün varlığı dolayısıyla ceza sorumluluğuna ilişkin hükümler saklıdır.

KAMU GÖREVLİSİNİN SUÇU BİLDİRMEMESİ

(Madde 279/1) Kamu adına soruşturma ve kovuşturmayı gerektiren bir suçun işlendiğini göreviyle bağlantılı olarak öğrenip de yetkili makamlara bildirimde bulunmayı ihmal eden veya bu hususta gecikme gösteren kamu görevlisi bu suçu işlemiştir

(Madde 279/2) Suçun, adli kolluk görevini yapan kişi tarafından işlenmesi halinde cezası artırılır.

SAĞLIK MESLEĞİ MENSUPLARININ SUÇU BİLDİRMEMESİ

(Madde 280/1) Görevini yaptığı sırada bir suçun işlendiği yönünde bir belirti ile karşılaşmasına rağmen, durumu yetkili makamlara bildirmeyen veya bu hususta gecikme gösteren sağlık mesleği mensubu, bir yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.

(Madde 280/2) Sağlık mesleği mensubu deyiminden tabip, diş tabibi, eczacı, ebe, hemşire ve sağlık hizmeti veren diğer kişiler anlaşılır.

SUÇ DELİLLERİNİ YOK ETME GİZLEME VEYA DEĞİŞTİRME

(Madde 281/1) Gerçeğin meydana çıkmasını engellemek amacıyla, bir suçun delillerini yok eden, silen, gizleyen, değiştiren veya bozan kişi bu suçu işlemiştir.

Şahsi cezasızlık nedeni: Kendi işlediği veya işlenişine iştirak ettiği suçla ilgili olarak kişiye bu fıkra hükmüne göre ceza verilmez.

Cezayı ağırlaştırıcı neden (Madde 281/2) Bu suçun kamu görevlisi tarafından göreviyle bağlantılı olarak işlenmesi halinde ceza artırılır.

Cezayı hafifleten neden (Madde 281/3) İlişkin olduğu suç nedeniyle hüküm verilmeden önce gizlenen delilleri mahkemeye teslim eden kişi hakkında bu maddede tanımlanan suç nedeniyle cezası indirilir.

SUÇLUYU KAYIRMA

(Madde 283/1) Suç işleyen bir kişiye araştırma, yakalanma, tutuklanma veya hükmün infazından kurtulması için imkan sağlayan kimse bu suçu işlemiştir

Cezayı ağırlaştırıcı neden (Madde 283/2) Bu suçun kamu görevlisi tarafından göreviyle bağlantılı olarak işlenmesi halinde, verilecek cezası artırılır.

Şahsi cezasızlık nedeni (Madde 283/3) Bu suçun üstsoy, altsoy, eş, kardeş veya diğer suç ortağı tarafından işlenmesi halinde, cezaya hükmolunmaz.

MUHAFAZA GÖREVİNİ KÖTÜYE KULLANMA

(Madde 289/1) Muhafaza edilmek üzere kendisine resmen teslim olunan rehinli veya hacizli veya herhangi bir nedenle elkonulmuş olan mal üzerinde teslim amacı dışında tasarrufta bulunan kişi bu suçu işlemiştir. Kişinin bu malın sahibi olması halinde ceza indirilir

(Madde 289/2) suçun konusunu oluşturan eşyayı kovuşturma başlamadan önce geri veren veya bunun mümkün olmaması halinde bedelini ödeyen kişinin cezası indirilir.

(Madde 289/3) Muhafaza edilmek üzere kendisine resmen teslim olunan rehinli veya hacizli veya herhangi bir nedenle elkonulmuş olan malın dikkat ve özen yükümlülüğüne aykırı davranması nedeniyle kaybolmasına veya bozulmasına neden olan kişi, adli para cezası ile cezalandırılır.

(Madde 289/4) Bir suça ilişkin soruşturma veya kovuşturma kapsamında elkonulan eşyayı amacı dışında kullanan kimse de bu suçu işlemiştir

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM**DEVLETİN EGEMENLİK ALAMETLERİNE VE ORGANLARININ SAYGINLIĞINA KARŞI SUÇLAR****CUMHURBAŞKANINA HAKARET**

(Madde 299/1) Cumhurbaşkanı hakaret eden kişi bu suçu işlemiştir

Cezayı ağırlaştıran neden(Madde 299/2) Suçun alenen işlenmesi hâlinde, verilecek ceza artırılır.

(Madde 299/3) Bu suçtan dolayı kovuşturma yapılması, Adalet Bakanının iznine bağlıdır.

DEVLETİN EGEMENLİK ALAMETLERİNİ AŞAĞILAMA

(Madde 300/1) Türk Bayrağını yırtarak, yakarak veya sair surette ve alenen aşağılayan kişi bu suçu işlemiştir. Bu hüküm, Anayasada belirlenen beyaz ay yıldızlı al bayrak özelliklerini taşıyan ve Türkiye Cumhuriyeti Devletinin egemenlik alameti olarak kullanılan her türlü işaret hakkında uygulanır.

(Madde 300/2) İstiklal Marşını alenen aşağılayan kişi, altı aydan iki yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.

Cezayı ağırlaştıran neden(Madde 300/3) Bu maddede tanımlanan suçların yabancı bir ülkede bir Türk vatandaşı tarafından işlenmesi halinde, verilecek ceza üçte bir oranında artırılır.

TÜRK MİLLETİNİ, TÜRKİYE CUMHURİYETİ DEVLETİNİ, DEVLETİN KURUM VE ORGANLARINI AŞAĞILAMA

(Madde 301/1) Türk Milletini, Türkiye Cumhuriyeti Devletini, Türkiye Büyük Millet Meclisini, Türkiye Cumhuriyeti Hükümetini ve Devletin yargı organlarını alenen aşağılayan kişi bu suçu işlemiştir

(Madde 301/2) Devletin askerî veya emniyet teşkilatını alenen aşağılayan kişi de bu suçu işlemiştir

(Madde 301/3) Eleştiri amacıyla yapılan düşünce açıklamaları suç oluşturmaz.

(Madde 301/4) Bu suçtan dolayı soruşturma yapılması, Adalet Bakanının iznine bağlıdır.

BEŞİNCİ BÖLÜM

ANAYASAL DÜZENE VE BU DÜZENİN İŞLEYİŞİNE KARŞI SUÇLAR

ANAYASAYI İHLAL

(Madde 309/1) Cebir ve şiddet kullanarak, Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının öngördüğü düzeni ortadan kaldırmaya veya bu düzen yerine başka bir düzen getirmeye veya bu düzenin fiilen uygulanmasını önlemeye teşebbüs edenler bu suçu işlemiştir

İçtima (Madde 309/2) Bu suçun işlenmesi sırasında başka suçların işlenmesi halinde, ayrıca bu suçlardan dolayı ilgili hükümlere göre cezaya hükmolunur.

(Madde 309/3) Bu maddede tanımlanan suçların işlenmesi dolayısıyla tüzel kişiler hakkında bunlara özgü güvenlik tedbirlerine hükmolunur.

CUMHURBAŞKANINA SUİKAST VE FİİLİ SALDIRI

(Madde 310/1) Cumhurbaşkanı suikastte bulunan kişi bu suçu işlemiştir. Bu fiile teşebbüs edilmesi halinde de suç tamamlanmış gibi cezaya hükmolunur

(Madde 310/2) Cumhurbaşkanı karşı diğer fiili saldırılarda bulunan kimse hakkında, ilgili suça ilişkin ceza yarı oranında artırılarak hükmolunur.

YASAMA ORGANINA KARŞI SUÇ

(Madde 311/1) Cebir ve şiddet kullanarak Türkiye Büyük Millet Meclisini ortadan kaldırmaya veya Türkiye Büyük Millet Meclisinin görevlerini kısmen veya tamamen yapmasını engellemeye teşebbüs edenler bu suçu işlemiştir

İçtima (Madde 311/2) Bu suçun işlenmesi sırasında başka suçların işlenmesi halinde, ayrıca bu suçlardan dolayı ilgili hükümlere göre cezaya hükmolunur.

HÜKÜMETE KARŞI SUÇ

(Madde 312/1) Cebir ve şiddet kullanarak Türkiye Cumhuriyeti Hükûmetini ortadan kaldırmaya veya görevlerini yapmasını kısmen veya tamamen engellemeye teşebbüs eden bu suçu işlemiştir

İçtima (Madde 312/2) Bu suçun işlenmesi sırasında başka suçların işlenmesi halinde, ayrıca bu suçlardan dolayı ilgili hükümlere göre cezaya hükmolunur